БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 214 (19.290). ● 1985 йил 18 сентябрь, чоршанба ● Баҳоси 3 тийин.

Беш йил ичида олти йиллик топшириқ бажарилади

БУВАЙДА РАЙОНИНИНГ МЕҲНАТКАШЛАРИ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ 15 СЕНТЯБРЬ КУНИ ФАРҒОНА ОБЛАСТИДА БИРИНЧИ БЎЛИБ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИЛАР. Беш йиллик мобайнида 204 минг 297 тонна пахта топширилди. 12 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 43,5 центнер пахта олинди. Бу—ўтган беш йилликдаги ўртача йиллик кўрсаткичдан 9 центнер кўпдир. Ҳар гектар ердан 48 центнердан хирмон кўтаришга эришган Калинин номли ва «Партия XX съезди» колхозлари айниқса ўрнак кўрсатдилар.

Район меҳнатчилари давлатга дон, сабзавот, полиз маҳсулотлари, гўшт, пилла сотиш беш йиллик планини муваффақиятли бажардилар. Бувайдаликлар сут сотиш планини ҳам 1 ноябргача бажариш ниятидадир.

Район деҳқонлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, шу йил охиригача давлатга пахта топшириш юзасидан яна бир йиллик планни бажаришга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАР ҲАР БИР ХОНАДОНГА

Эрталаб, қуёш нурлари билан бирга ҳар бир хонадонга газета ва журналлар ҳам кириб боради. Орамизда вақтли матбуот нашрларини олмайдиган бирорта оила бўлмаса керак. Жонажон партиямиз сўзини халққа етказаётган, коммунистик идеалларни пропаганда қилаётган, омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини оширишга кўмаклашаётган яқин маслаҳатгўй — матбуотимизнинг обрў-эътибори йилдан-йилга ортиб бораётир.

Маълумки, кейинги йилларда матбуот ишини янада яхшилаш юзасидан бир қанча қўшимча тадбирлар амалга оширилди. Натижада янгидан-янги нашрлар пайдо бўлди, газета ва журналларга обуна бўлувчилар сафи янада кенгайди. Бу эса меҳнаткашларнинг билим доираси тобора кенгайиб, маънавий дунёси бойиб бораётганлигини кўрсатади.

Республикамизда вақтли нашрларга обуна тўплаш қизғин бошлаб юборилди. Энг муҳими, бу иш белгиланган тартиб-қоидаларига қатъий амал қилиш, уни уюшқоқлик ва пухта ўтказиш талаб этилади. Айниқса, обуна тўплаш пайтида кишиларга ғамхўрлик ва меҳрибонлик кўрсатиш катта аҳамиятга эга. Жумладан, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, уруш инвалидлари, Шуҳрат, Меҳнат Шуҳрати орденларининг тўла нишондорлари, шунингдек, Иттифоқ ва республика аҳамиятига молик шахсий пенсионерларга обуна пайтида намунали хизмат кўрсатишни ташкил этиш юзасидан конкрет тадбирларни амалга ошириш лозим.

«Союзпечать» ва алоқа ходимлари обуна тўплаш кампанияси мобайнида жуда катта ва хилма-хил ишларни амалга оширишлари зарур. Айниқса, алоқачиларнинг ёрдамчилари— корхоналар, ташкилотлар, идоралар, ўқув юртларида иш олиб бораётган жамоатчи матбуот тарқатувчиларининг активлигини янада ошириш керак. Улар ёрдамида марказий ва республика газета-журналларини изчил пропаганда қилиш, обуначиларни вақтли матбуотга ёзилишнинг шартлари ва усуллари билан таништириб бориш зарур. Ҳозирги пайтда республикамизда ўн мингдан ортиқ, шу жумладан, қишлоқ жойларда олти мингдан зиёд обуна қабул қилиш пунктлари ишлаб турибди.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, «Союзпечать» ва алоқа ходимларининг иши кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Уларга қилинаётган ҳар бир мурожаат ўз вақтида кўриб чиқилиб, аниқ жавоб берилиши шарт. Бу ишларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар ҳам фаол иштирок этиб, обуначиларга нашрларни танлашда яқиндан ёрдам беришлари лозим. Обунани расмийлаштиришни энг кейинги кунларга қолдирмаслик даркор. Бу газета ва журналларнинг ўз эгаларига узлуксиз етиб боришини таъминлашда ғоят муҳим роль ўйнайди.

Обуна тўплаш даври, шубҳасиз, редакциялар коллективлари учун ҳам ўзига хос имтиҳон палласи ҳисобланади. Журналистлар ўз ижодий ишларига янада талабчанлик билан муносабатда бўлишлари керак. Эълон қилинаётган мақолаларнинг ғоявий-сиёсий даражаси юқори бўлиши, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги ташкилотчилик роли янада оширилиши, матбуотнинг ҳар бир чиқиши пишиқ-пухта ва қизиқарли бўлишига эришиш зарур.

Вақтли нашрларга алоқа бўлимлари, «Союзпечать»нинг шаҳар, район агентликлари, иш жойларида эса жамоатчи матбуот тарқатувчилар орқали ёзилиш давом этаётган шу кунларда партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бутун эътибори ана шу муҳим кампанияга қаратилмоғи керак. Шунингдек обуна тўплашни муваффақиятли ўтказишда, шубҳасиз, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг роли каттадир.

Обунани уюшқоқлик билан ўтказиш бутун жамоатчиликнинг жонажон ишидир. Бунда ихтиёрийлик принципига қаттиқ амал қилиш, ана шу иш билан банд бўлган ходимларга нисбатан ғамхўрлик кўрсатиш ғоят муҳимдир. Меҳнаткашлардан тушаётган сигналлар, хатлар, ҳар қандай илтимос ва таклифлар юзасидан ўз вақтида тадбирлар ишлаб чиқиш зарур. Айниқса, олис районларда яшовчи аҳоли ўртасида обуна тўплаш ишларини янада яхшилаш, уни уюшқоқлик билан ўтказиш керак.

Газета ва журналларни обуначиларга ўз вақтида етказиб бериш матбуот таъсирчанлиги ва самарадорлигини оширишнинг муҳим шартларидан бири саналади. Кейинги йилларда бу муҳим вазифани ҳал этиш борасида республикамизда кўпгина чора-тадбирлар амалга оширилди. Ўн биринчи беш йилликнинг тўрт йили мобайнида 276 та янги алоқа бўлими ташкил этилди, қўшимча кўплаб киоскалар очилди. Почтани авиация ёрдамида жойларга етказиб бериш ҳажми йилдан-йилга ўсиб бораётир. Шаҳрисабз шаҳрига янги авиарейс йўлга қўйилди. Бир қатор шаҳарларнинг темир йўл станцияларида матбуот нашрларини саралаш ва жойларга етказиб бериш учун мўлжалланган янги бинолар қурилди, эскилари реконструкцияланди. Шунга қарамасдан обуначиларга матбуот нашрларини ўз вақтида етказиб бериш борасида ҳали анчагина камчилик ва нуқсонлар бор.

Редакциямизга баъзи алоқа бўлимлари яхши ишламаётганлиги, ҳатто дам олиш кунлари, умуман, газета ва журналлар обуначиларга етказиб берилмаётганлиги тўғрисида ташвишли сигналлар келиб турибди. Чунончи, яқинда Тошкентдаги 1-шаҳар клиника шифохонаси маъмуриятидан олинган хатда касалхона территориясига жойлашган «Союзпечать» киоскаси мунтазам ишламаётганлиги, кўпинча вақтли матбуот куннинг иккинчи ярмида келтирилаётганлиги, бу эса беморларда эътирозлар туғдираётганлиги кўрсатиб ўтилади. Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги ва унинг жойлардаги алоқа бўлимлари бундай камчиликларга қатъий чек қўйишлари керак.

Шунингдек, республика газета-журнал экспедицияси ишларини янада такомиллаштириш, кадрлар қўнимсизлигига бутунлай барҳам бериш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш лозим. Белгиланган графикда босилаётган газеталарни ўз вақтида саралаб, жўнатиш ишлари устидан назоратни кучайтириш зарур. Газета ва журналлар жойларга тўла миқдорда етиб бормаётганлиги каби фактлар учраб турибди. Бунда, шубҳасиз, матбуот нашрларини ташиш, обуначиларга етказиб бериш ва сотишга дахлдор бўлган ходимларнинг шахсий масъулиятини тағин ҳам оширишга тўғри келади.

Бугунги кунда барча областлар алоқа ишлаб чиқариш бошқармалари газета ва журналларни ташиш маршрутлари, уларни обуначиларга етказиб бериш муддатларининг ягона жадвалини тузиб чиқишлари ва унга қаттиқ амал қилишлари талаб этилади. Демак, ҳамма жойда тартиб ўрнатиш биринчи галдаги вазифадир.

Алоқа хизматининг намунали йўлга қўйилиши кўп жиҳатдан ҳаво, автомобиль, темир йўл транспортининг иши қандай йўлга қўйилганлигига боғлиқ. Бу борада алоқачилар ҳақли эътирозлар билдиришмоқда. Масалан, кейинги етти ойда самолётларнинг ўз вақтида учмаслиги оқибатида газета ва журналлар 165 та алоқа тармоғига, шу жумладан, ўн битта область марказига кечикиб борди. Автотранспортнинг ўз вақтида келмаслиги натижасида етти ойда икки миллион нусхадан ортиқ газета жойларга муддатида етказиб берилмади. Тошкент, Навоий, Ховос, Самарқанд темир йўл станцияларида поезд тўртинчи ва бешинчи йўлда тўхтайди. Бу эса газета почтасини тушириб олишда катта қийинчиликлар туғдирмоқда. Ўзбекистон граждан авиацияси ва Ўрта Осиё темир йўллар бошқармалари, республика Автомобиль транспорти министрлиги шу сингари масалаларга жиддий эътибор беришлари керак.

Республика меҳнаткашларига матбуот нашрларини асло кечиктирмай, ўз вақтида етказиб бериш юзасидан барча чора-тадбирлар кўрилиши зарур. Абонент хўжалигини тартибга солиш билан жиддий шуғулланиш лозим. Қишлоқ жойлардаги почтальонларни транспорт воситалари билан таъминлаш, айниқса, муҳимдир. Алоқа ходимлари партия, совет органлари раҳбарлигида обуна тўплаш, газета ва журналларни аҳолига етказиб бериш ишида рўй бераётган камчилик ва нуқсонларни тугатиш чора-тадбирларини кўрмоқлари шарт.

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА—27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

СУРЪАТГА СУРЪАТ ҚЎШАЙЛИК!

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

Она-Ватан бу йил Сиздан 5 миллион 730 минг тонна «оқ олтин» кутмоқда. Бу ҳосил ҳозир чаноқларда турибди. Уни тез ва соз териб олиш учун сафарбарликни кучайтиринг!

УРУҒ — ҲОСИЛ НЕГИЗИ

Жойларда уруғлик пахтанинг намлик ва ифлослик даражаси ГОСТ талабларига жавоб бермаётир. Шўрчи районидаги Ленин номли, Олот районидаги Навоий номли хўжаликларда пишиб етилмаган пахтани териб олиш, репродукцияларни аралаштириб юбориш ҳолларига йўл қўйилмоқда. Бу — уруғлик пахтани етиштириш ва тайёрлаш технологиясини бузишдир.

ТЕРИМНИ ТЕЗЛАШТИРИНГ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРНИНГ ЭЛЛИКҚАЛЪА РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗДА 597 ТЕРИМЧИНИНГ ҲАР БИРИ КУНИГА ЎРТАЧА 60 КИЛОГРАММДАН ПАХТА ТЕРИБ, ХИРМОНГА 35 ТОННАДАН «ОҚ ОЛТИН» ТЎКАЁТГАН БИР ПАЙТДА ҚЎШНИ НУКУС, ХЎЖАЙЛИ, ЧИМБОЙ РАЙОНИ ХЎЖАЛИКЛАРИДА ҲАР БИР ТЕРИМЧИНИНГ ИШ УНУМИ 13-18 КИЛОГРАММДАН ОШМАЯПТИ. СУРЪАТ ТЕЗЛАШМАСА, ПЛАН ВА МАЖБУРИЯТЛАР ОРА ЙЎЛДА ҚОЛИШИ СИР ЭМАС.

ҲОСИЛНИ 27 ЗАРБДОР ИШ КУНИДА ТЕРИБ ОЛИШ ВАТАНПАРВАРЛИК ҲАРАКАТИГА КЕНГ ЙЎЛ!

„ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,77	17,28	0,23	1,10
Фарғона	2,05	13,81	0,01	0,01
Хоразм	2,12	13,73	0,55	1,32
Андижон	1,44	11,78	—	0,01
Сурхондарё	0,86	8,53	0,16	0,48
Навоий	0,99	8,45	—	—
Наманган	1,30	7,79	0,02	0,02
ҚҚАССР	0,95	6,63	0,49	1,23
Самарқанд	0,89	6,08	0,15	0,27
Қашқадарё	0,65	4,82	0,18	0,42
Тошкент	0,40	2,98	—	—
Жиззах	0,07	0,28	—	—
Сирдарё	0,07	0,27	—	—
Республика бўйича:	1,07	8,12	0,14	0,38

Шу жумладан ингичка толали пахта:

Сурхондарё	1,25	12,68
Наманган	1,40	10,62
Бухоро	1,24	9,34
Навоий	0,72	5,61
Қашқадарё	0,27	1,34
Республика бўйича:	0,93	8,65

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРЯПТИ

Республика областлари бўйича шу йил 17 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ТОШКЕНТ	—	109,2
ЖИЗЗАХ	7,5	109,0
ҚҚАССР	4,1	106,7
Хоразм	8,2	99,1
Сирдарё	9,4	80,1
Бухоро	7,0	77,1
Қашқадарё	7,7	56,7
Самарқанд	6,0	54,6
Навоий	6,4	51,9
Сурхондарё	6,3	49,3
Наманган	6,8	43,7
Андижон	7,4	36,7
Фарғона	4,2	14,2
Республика бўйича:	6,3	69,9

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК!

ПАХТАКОРЛАРГА ҚЎЛ КЕЛДИ

Ҳисобдан чиқарилган эски пахта териш машинасига катта ҳажмдаги бак ва энига 16 метр кенгликдаги масофани эгалловчи чанглатгич ўрнатилди. Шундан сўнг у пуркагич аппаратига айланди ва Усмон Юсупов районидаги қўриқ Ульянов номли совхоз далаларида синаб кўрилди.

Дастлабки синов муваффақиятли ўтди. Ердан туриб дефолиация ўтказишга мослаштирилган аппарат ихтирочиси совхоз бош инженери Ибодулла Қурбонов бўлди. Унинг узоқ изланишлар натижасида яратган аппарати пахтакорларга манзур тушди. Аппарат афзаллиги шундаки, 30 сантиметр оралиқ масофада сепилган дефолиант ғўза баргларининг тўла тўкилишини таъминлаш билан бирга юқори унумдорликка эга. Янги мослама ёрдамида смена давомида 50 гектар майдонни дефолиация қилиш мумкин. Совхоз пахтакорлари бу йил янги пуркагич ёрдамида 500 гектар майдондаги ғўзага химиявий ишлов беришни мўлжаллашган.

Суратда: янги аппарат ихтирочиси, совхоз бош инженери Ибодулла Қурбонов (ўртада), механизатор Жўрақул Қурбонов (чапда) ва бригадир Рўзиқул Авазов ўртоқлар.

Ш. Шаропов фотоси (ЎзТАГ).

СУВОРИЙЛАР ШИЖОАТИ

НАМАНГАН. «Партия XXIV съезди» колхози механизаторлари Учқўрғон районида биринчи бўлиб машина теримига киришдилар. Тажрибали механик-ҳайдовчилардан Ёқубжон Раҳмонов, Абдулазиз Давронов ва Мамасобир Қаюмовлар дастлабки куниёқ ўз агрегатлари бункеридан 3,5-4 тоннадан пахта бўшатишди. Хўжалик суворийлари мавсумда ялпи ҳосилнинг 80 процентини агрегатлар ёрдамида теришни кўзлашмоқда.

ҒОЛИБЛАР

СИРДАРЁ. Боёвут районининг «Ғалаба» совхозидаги бригадалараро мусобақада Иброҳим Шамалиев бошлиқ коллектив ғолиблик қилмоқда. Бу ерда бир кунда 8 процент миқдорида пахта тайёрланаётир. Кунига 80-100 килограммдан «оқ олтин» тераётган Манзура Ашурова, Ойча Шамалиева ва Адолат Алимовалар ишда касбдошларига ўрнак бўлишяпти.

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ШАРОФАТИ

БУХОРО. Свердлов районидаги Ҳамза номли колхознинг Чори Тўраев бошлиқ бригадасида кунлик пахта топшириш 4 процентга етказилди. Бунга «зангори кема»ларнинг шарофати туфайли эришилмоқда. Мавсумда 120 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган Қодир Содиқов, Музаффар Жумаев, Тоҳир Темировлар айни кунларда бункерлардан 4 тоннадан «оқ олтин» тўкишяпти.

Заршунослар СССР Конституцияси кунигача пахта тайёрлаш планини бажариш ва 130 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан хом ашё териб олишни кўзлашмоқда.

ДАСТЛАБКИ ҒАЛАБА

ҚҚАССР. Беруний районидаги Беруний номли совхознинг Абдукарим Ғаниев бошлиқ звеноси аъзолари планни бажардилар. Ҳар гектар ердан 25 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган звено аъзолари бу кўрсаткични 35 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

ОИЛА ИБРАТИ

ТОШКЕНТ. Пискент районидаги «Пискент» совхозининг Нуриддин Исломов бошлиқ бригадаси далаларига Мирзаали Қамбаров ва унинг ўғли Зирам ўз «зангори кема»ларини олиб чиқишди. Улар шу куниёқ қарийб 10 тонна пахта тердилар.

Қўшни далада моҳир механизаторнинг турмуш ўртоғи ва уч қизи этак боғлаб, пахта теришмоқда. Қамбаровлар оиласи мавсум охиригача 400 тонналик хирмон уйишни кўзлашяпти.

XXVII МАТБУОТ МАРКАЗИ *ХАБАР ҚИЛАДИ*

ИККИ ПЛАН МИҚДОРИДА

ФАРҒОНА. Бувайда районидаги «Риштон» совхозининг Рўзали Мамаев бошлиқ звеноси аъзолари мавжуд ерларнинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» териб топшириш мажбуриятини олишди. Бу планда белгиланганидан қарийб икки марта кўпдир. Миришкорлар эзгу мақсад сари дадил интилишмоқда. Улар ҳозирга қадар гектар бошига 30 центнердан дурдона йиғиштириб олишга эришдилар. Илғор теримчилардан Арофат Зиёева, Дилбар Обидова ва бошқалар кунига хирмонга 160-180 килограммдан пахта тўкишаётир.

ПЕШҚАДАМЛАР

АНДИЖОН. Жалолқудуқ районидаги «Ойим» совхози теримчилари ўртасидаги меҳнат беллашувида Мукаррам Нишонбоева пешқадамлик қилаётир. Мавсум охиригача 10 тонна пахта териш мажбуриятини олган Мукаррамнинг шу кунгача уйган хирмони 3,5 тоннадан ошди.

Хўжаликнинг чевар теримчиларидан Ҳафиза Чекабоева, Рамазонхон Маматалиева, Матлуба Қирғизбоевалар ҳам кунлик топшириқларини ортиғи билан адо этишаётир. Совхоздаги юздан зиёд теримчи бу йилги мавсумда этаклардан 8—10 тоннадан «оқ олтин» тўкишни кўзлашмоқда.

ДАЪВАТКОР СЎЗ ҚУДРАТИ

САМАРҚАНД. Пахтачи районида йиғим-терим суръати тобора авж олдирилмоқда. Ўтган куни район пахтакорлари қабул пунктларига 650 тоннадан зиёд «оқ олтин» топширишди. Пахтачиликларнинг область мусобақасида илғорлик қилишаётганлигида оммавий-агитация ишларининг яхши йўлга қўйилганлиги катта роль ўйнамоқда. Райондаги 10 та хўжаликда 76 сиёсий ахборотчи ва 242 агитатор даъваткор сўзлари билан пахтакорларни янги марралар сари илҳомлантирмоқда.

Дала шийпонларида кўчма агитвагонлардан фойдаланиляпти. Бу ерда пахтакорлар тушки дам олиш пайтларида лекция ва суҳбатлар тинглашади, янги газета ва журналлар ўқишади. Дала меҳнаткашларига бадиий ҳаваскорлар, лекторлар, медицина ва маиший хизмат ходимлари ҳам намунали хизмат кўрсатишмоқда.

КУНИГА 12 ПРОЦЕНТДАН

ХОРАЗМ. Хонқа райони хўжаликлари қабул пунктларига 1100 тонна «оқ олтин» топширдилар. Бу йиллик планнинг 2,7 процентига тенгдир. Охунбобоев номли, Карл Маркс номли, «Октябрь 40 йиллиги», «Победа» колхозларида пахта тайёрлаш суръати айниқса юқори. Бу хўжаликларда кунига 3—3,5 процент ўсишга эришилмоқда. Охунбобоев номли колхознинг Қори Қурбонов ва Султон Муҳамедов бошлиқ бригадаларида бир кунда 12 процент миқдорида «оқ олтин» топширилди.

ЮҚОРИ КЎРСАТКИЧ

НАВОИЙ. Хатирчи районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Ризо Ҳамроев бошлиқ бригадасида кунлик ўсиш 6 процентга етказилди. Бригада аъзолари ҳозирга қадар йиллик планнинг 44,5 проценти миқдорида пахта тайёрладилар. Илғор теримчилардан Гулчеҳра Асадова шу кунгача 4100 килограмм «оқ олтин» териб, хирмонга муносиб ҳисса қўшди.

БМТ Бош ассамблеяси сессиясида қатнашиш учун

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе 17 сентябрь куни Москвадан Нью-Йоркка жўнаб кетди. У БМТ Бош ассамблеясининг 40-сессиясида СССР делегациясига бошчилик қилади.

Аэродромда Э. А. Шеварднадзени КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. И. Рижков, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Лекция пропагандасини такомиллаштириш масалалари республиканинг бир қанча областларида бўлиб ўтган идеология ходимлари кенгашларининг диққат марказида бўлди. Кенгашларда кейинги йилларда совет кишиларининг умумий таълим ва маданий савияси, уларнинг интеллектуал эҳтиёжлари анча ўсганлиги қайд этилди. Шунга биноан партиянинг умуман идеология иши олдига, шу жумладан унинг энг муҳим бўғинларидан бири бўлган лекция пропагандасига қўяётган талаби ҳам кучайди. Кўпгина партия комитетлари ўз фаолиятларининг бу муҳим соҳасига раҳбарликни бўшаштириб юборишди, натижада лекциялар кўпинча реал воқеликдан ажраган ҳолда эскичасига ўқилмоқда, баъзида тингловчиларнинг қизиқишини уйғотмаётир.

Лекция пропагандасига партия раҳбарлиги даражасини кескин ошириш шу куннинг талабларидан биридир. Партия комитетлари билан бошланғич партия ташкилотлари, деб таъкидланди кенгашларда, меҳнат, ўқув юртлари коллективларида, аҳоли истиқомат жойларида ва дам олиш жойларида бу ишнинг бевосита ташкилотчилари бўлишлари, бу иш қандай планлаштирилганлиги, унинг мазмуни, тематик йўналиши, лектор кадрлар тайёрланаётганлиги учун жавоб беришлари керак. Ҳозирги вақтда аудиторияларни паспортлаштириш жорий этилаётганлиги лекция пропагандасини чинакам илмий асосда планлаштиришга имкон беради. Паспортлаштириш билан айни пайтда лекторларнинг сифат составини белгилаш учун уларни аттестациядан ўтказиш масаласи кўриб чиқилмоқда. Ҳамма жойда лекциялар ўқишнинг ягона плани киритилмоқда. Партия ташкилоти замон руҳига, ишлаб чиқариш эҳтиёжларига ва коллектив манфаатларига мос келадиган мавзуларни планга киритиши керак. Лекциялар тематикасини белгилаш, уларнинг сифатини ошириш лекцияларни такомиллаштиришнинг муҳим қисми бўлиб қолмоқда. Бу ўринда тингловчилар ҳузурида лекциялар ўқишни уюштирувчилар муҳим роль ўйнашлари керак. Уларни партия ташкилотлари ташкилотчилик ва пропагада иши тажрибасига эга бўлган коммунистлар, актив комсомоллар орасидан танлаб олмоқда.

Кенгашларда партия комитетлари лекция пропагандаси олиб борувчи кўп сонли ташкилот ва муассасалар, министрликлар ва идоралар ҳамда уларнинг жойлардаги органлари фаолиятини йўналтириб ва мувофиқлаштириб боришлари зарурлиги уқтириб ўтилди. Бу ишнинг республикада амалга оширилаётган янги форма ва методларига ўтилиши сиёсий тарбиявий идеологик ишнинг бу муҳим соҳасини юқори поғонага кўтариш имконини беради.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЧУҚУР ТАҲЛИЛ, ОШКОРА ТАНҚИД

ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ МАВЖУД БАРЧА РЕЗЕРВЛАРИДАН ТЎЛА ВА УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИЛМАЕТГАНЛИГИ ҚАНДАЙ ОҚИБАТЛАРГА ОЛИБ КЕЛМОҚДА?

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номли совхоз Фарғона областидаги йирик ва кўп тармоқли хўжаликлардан бири. Бу ерда пахтачилик билан бир қаторда чорвачилик, пиллачилик, ғаллачилик, сабзавот ва полизчилик соҳалари ҳам салмоқли ўрин эгаллайди. Ўз сафига 655 нафар коммунистни бирлаштирган совхоз партия ташкилоти меҳнат аҳлининг куч-ғайратини хўжалик олдида турган вазифаларни бажаришга, барча тармоқларни изчил ривожлантириб боришга сафарбар этмоқда.

Совхоз партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида ҳисобот доклади қилган партком секретари С. Ҳожиматов коммунистларнинг авангардлик роли муайян даражада ошиб бораётганлигини таъкидлади. Беш йилликнинг ўтган тўрт йили ичида совхозда барча турдаги хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишда ўсишга эришилди. Совхоз пахтакорлари ўтган тўрт йил ичида 49 минг 603 тонна ўрнига 50 минг 631 тонна ҳосил топшириб, тўрт йиллик планни 102 процент бажардилар.

Партия қуйи бўғинлари, коммунистлар тадбиркорлик ва уюшқоқлик билан иш олиб борган бўлим ва бригадалар тажрибаси пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини янада ошириш имкониятлари борлигини кўрсатди. Бу, айниқса, Димитров номли, Андреев номли ва Ҳамза Ҳакимзода номли бўлимларда ўз аксини топди. Масалан, ўтган йили 5 та бригадада ҳар гектар ердан 40—50 центнердан, 25 та бригадада эса 35—40 центнердан хирмон кўтарилганлиги хўжаликнинг бу муҳим соҳасини ривожлантириш резервлари борлигини кўрсатади. Партия ташкилоти, барча коммунистларнинг эндиги вазифаси ҳамма бўлим ва бригадаларда ҳам ана шундай юксак кўрсаткичга эришишдан иборат.

Пахта ҳосилдорлигини ошириш хўжаликка катта иқтисодий фойда келтирмоқда. Совхоз экономикасининг мустаҳкамланиб бораётганлиги ишчи ва хизматчилар турмуш даражасини ўстириш, бир қатор социал тадбирларни изчил амалга оширишда муҳим роль ўйнаётир.

Аммо, совхоз партия комитети ҳисобот даврида хўжаликнинг етакчи тармоқлари — пахтачилик, чорвачилик ва бошқа соҳаларни янада ривожлантириш учун мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланмаётир, — деб таъкидладилар докладчи ва музокарада сўзга чиққан коммунистлар. «Большевик», «Ленинград», «Авангард» бўлимлари пахта тайёрлаш бўйича тўрт йиллик планни бажара олмади. 3 та бўлим, 24 та бригада ўтган йили хўжаликнинг ўртача кўрсаткичидан кам ҳосил олди. Ачинарлиси шундаки, 6 та бригада ҳатто йиллик планни ҳам адо этолмади. Бу эса совхознинг умумий кўрсаткичига салбий таъсир этди: хўжалик бўйича йил бошида мўлжаллланганидан 340 тонна кам пахта топширилди.

Партия комитети диққат-эътиборидан четда қолиб келаётган жиддий хато ва камчиликлар нотиқларнинг сўзида алоҳида таъкидланди. Улар, айниқса, бебаҳо бойлик — ерга нисбатан нотўғри муносабатда бўлинаётганлигини танқид қилдилар. Масалан, айрим бригадирларнинг масъулиятсизлиги орқасида хўжаликнинг суғориладиган кўп ерлари томорқа ёки уй-жой қуриш учун бериб юборилган. Совхоз бош агрономи Ш. Алиев, ер тузувчи Ф. Адбаганов эса гўё ҳеч нарса содир бўлмаётгандай бундай аҳвол билан муроса қилиб келмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми кўзбўямачилик, ошириб ёзиш, дабдабозлик каби иллатларни қаттиқ қоралаган эди. Хўжалик партия ташкилоти пленум белгилаб берган вазифаларни тўла бажараётгани йўқ: ўтган йили деҳқончиликда ортиқча сарф-харажатларга йўл қўйилди, ошириб ёзиш каби салбий ҳолларга барҳам берилмади.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида деҳқончилик маданиятини ошириш, айниқса, пахтачиликни механизациялаштиришга етарли эътибор берилмаётганлиги аниқ мисоллар асосида рўй-рост очиб ташланди. Чунончи, ўтган йили пахтани машинада териш плани 7 процентда қолиб кетди. Мавжуд 50 та терим агрегатининг ҳар бири билан атиги 20 тоннадан пахта терилганлигини қандай баҳолаш мумкин? Бош агроном Ш. Алиев, бош инженер А. Мадалиев, ишга масъулиятсизлик билан қараган бўлим бошқарувчилари, партия қуйи бўғини етакчиларининг принципсизлиги, иш ва сўз бирлигини таъминлай олмаётганликлари оқибатида ана шундай аҳвол содир бўлди.

Партия комитетининг ишлаб чиқариш резервларини топиш ва ишга тушириш учун изчил иш олиб бормаётганлиги чорвачилик соҳасида ҳам қолоқликка сабаб бўлаётир. Хўжаликда бу соҳа учун сарфланаётган маблағ йил сайин ошиб бораётгани айниқса ташвишланарлидир. Масалан, ўтган йили ҳар бир центнер гўшт етиштириш учун 100 сўм 17 тийин ортиқча маблағ сарфланди. Сут етиштиришда ҳам айнан ана шундай аҳвол юз берди. Масъулиятсизлик шу даражага етдики, 139 бош қорамол сўйиб юборилган. Агар ана шу молларнинг вазни ақалли ўртача даражага етказилганида, хўжалик 27 тонна қўшимча гўшт олган бўларди. Совхоз партия ташкилоти ва маъмурият бундан тегишли хулоса чиқариб олмаётирлар. Бу йил ҳам чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрилмаяпти.

Музокарада сўзга чиққан Ҳамза Ҳакимзода номли бўлим агрономи, партия бюроси секретари С. Матмусаев бўлимдаги барча имкониятлардан ҳамон тўла фойдаланилмаётганлиги тўғрисида гапирди.

— 6 та бригада пахтадан мунтазам паст ҳосил олиб келяпти, — деди у. — Ҳолбуки, ана шу бригадаларнинг 5 тасига коммунистлар раҳбарлик қилаётир. Улар партия аъзоси бошқаларга ҳамиша ибрат кўрсатиши лозимлигини унутиб қўймоқдалар. Камчиликларни вақтида тугатишда принципиаллик кўрсатмаяптилар. Шуниси ачинарлики, камчилик ва нуқсонлар муҳокама қилинаётган партия йиғилишига совхоз раҳбарлари камдан кам иштирок этадилар.

Жданов номли бўлим сут соғувчиси Ю. Усмонова ўз сўзида қуйидагиларни айтди:

— Чорва моллари учун етарли миқдорда озуқа жамғариш сигирлар маҳсулдорлигини оширишнинг реал имкониятларидандир. Бўлимимиз фермасида эса бунга эътибор кам. Дағал хашак тайёрлаш плани ҳали ҳам 80 процентга етмади. Бўлим раҳбарлари бўлса бундан сира ташвишланмаётирлар. Чорвачилик маҳсулотлари, жумладан, гўшт етиштириш камайиб кетаётганлиги сабабларидан бири ана шундадир.

Доклад юзасидан музокараларда қатнашган «Большевик» бўлими бригада бошлиғи О. Мамажонова, Фрунзе номли бўлим сут соғувчиси Д. Юнусова, Димитров номли бўлим пиллакори О. Хошимова, «Авангард» бўлими механизатори И. Эрматов, совхоз директори Ҳ. Тўрақулов ва бошқа коммунистларнинг сўзларида ҳам хўжаликни комплекс ривожлантириш, партия ташкилоти фаолиятини янада жонлантириш вазифалари ўртага қўйилди. Кадрларга нисбатан талабчанлик сусайтириб юборилганлиги сабабли баъзи коммунистлар КПСС Устави нормаларига номувофиқ иш тутиши, интизомсизлик қилиши каби ҳоллар рўй беряпти. Ҳисобот даврида хато ва камчиликларга йўл қўйганлиги учун 33 КПСС аъзосига партиявий жазо берилди. Жиноятга қўл ургани сабабли коммунист Ғ. Мелибоев партия сафидан чиқарилди. Совхоз партия комитети ва маъмурият хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига кўтаришга кам эътибор бераётганликлари танқид қилинди.

Совхоз коммунистларининг ҳисобот-сайлов йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев қатнашди ва нутқ сўзлади.

Йиғилишда Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Х. У. Умаров иштирок этди.

Йиғилиш совхоз партия комитетининг янги составини сайлади. Муҳокама қилинган масалалар юзасидан конкрет қарор қабул қилинди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИЛИКЛАР

ХОРАЗМ

ФИЛИАЛ ҚАД РОСТЛАЯПТИ

✦ Хивада яна бир саноат корхонаси — Харьков подшипник заводи филиали қурилмоқда. Техника тараққиётини жадаллаштиришга хизмат қиладиган бу корхонанинг асосий корпуси қурилиши поёнига етай деб қолди. 21-қурилиш трестининг 2-механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари зарбдор суръат билан меҳнат қилишаётир. Филиалнинг ишга туширилиши машиналар, шу жумладан, қишлоқ хўжалик техникаси, станокларнинг подшипникка бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш имконини беради. Корхонанинг ёрдамчи цехи ҳар хил совғабоп буюмлар, ўйинчоқлар, кичик деталлар ишлаб чиқаради.

ОБИДАЛАР ХИЗМАТДА

✦ Қадимий Хиванинг Ичанқалъа қўриқхонасидаги архитектура ёдгорликлари бебаҳо санъат намунаси сифатида сайёҳларни мафтун этибгина қолмай, одамлар эҳтиёжини қондиришга ҳам хизмат қилмоқда. Масалан, Муҳаммад Аминхон мадрасасида меҳмонхона ва хизмат қиладиган тармоқлар, Оллоқулихон карвон саройида савдо маркази, Оқмачит залида «Хазина» китоб магазини, мадрасалардан бирида медицина музейи жойлашган.

Ўзбек киноси қалдирғочи Худойберган Девонов ижоди кўргазмаси ва кинолекторий очилган бино — Қутлумурод Иноқ мадрасаси ҳам одамлар билан ҳамиша гавжум. Биринчи киноленталарни томоша қилиб, оловли йиллар тарихий воқеалари билан танишиш меҳмонларда унутилмас таассурот қолдирмоқда. Обидаларга юклатилган янги вазифа уларга ҳеч қандай зарар етказмай, балки авайлаб сақланиши ва умри узайишига хизмат қилмоқда.

АМУ СОҲИЛИ МАДҲИ

✦ Қардош Чехословакия кино мухлислари телевизион экранда Хоразм воҳаси ҳаёти ва манзаралари билан танишдилар. Чехословак журналисти Ярослав Грди суратга олган лентаблагарда Аму соҳили пахтакорлари жасорати, халқ меъморчилиги ва музика санъати асарлари акс эттирилган.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Виктор Шуклин бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси Қашқадарёдаги Ҳисорак сув омбори қурилиши объектларида ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Бригада съездолди вахтасида туриб смена топшириқларини 150—160 процентдан бажаряпти. Суратда: «Гидроспецстрой» бошқармасининг илғор бригадаси зарбдорлари Владимир Шуклин, Тофиқ Гажиев, Владимир Проценко, бригадир Виктор Шуклин, Сергей Сучкой, Таниқул Худойқулов ва Валентин Крестьянинов ўртоқлар.

Р. Шагаев фотоси. (ЎзТАГ).

• ДЕПУТАТ МАКТУБИ

«... Хўжаликни бошқаришнинг сиёсий моҳиятини назардан қочирмаслик қобилияти каби ишчанлик фазилатларининг аҳамияти тобора ортиб бормоқда... Ишлашни ўрганиш истагининг аҳамияти ортиб бормоқда». Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида айтган бу сўзлари аҳамиятини ўйлар эканман, «Ишнинг ўзини билгандан кўра, кўзини бил!» деган ҳикматли сўз ёдимга тушади.

Мен Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат этиб сайланган округ территориясида бир қатор йирик колхоз ва совхозлар, саноат, транспорт корхоналари, қурилиш ташкилотлари бор. Булардан айримларидаги аҳвол кишини хурсанд этса, айримларидаги вазият кайфиятингни ҳуфтон қилади. Уларга қараб коллективга раҳбарлик қилиш савияси, уни уюштириб аниқ мақсад сари йўналтириш маълум даражада пировард эришиладиган натижа мезони эканлигини чуқурроқ ҳис қиласан.

Районимиздаги пахта тозалаш заводи фаолияти бунга мисолдир. Корхона кўп вақтдан бери қолоқликдан чиқмасди. Унга ёш, ишчан, жонкуяр коммунист А. Матқулов директор бўлиб келди-ю, ишлар юришиб кетди. У коллектив фикрига қулоқ солди. Мутахассис ва тажрибакорлардан иш ўргандн, омманинг ижодий фаолиятини тўғри бошқара билди. Ишчилар эҳтиёжи, турмуши, дам олиши масалаларига эътибор кучайтирилди. Бу пахта тозаловчиларнинг руҳига, кайфиятига таъсир кўрсатди. Хом ашёдан тола ажратиб олиш олдинги йилларга нисбатан 5-6 процент кўпайди. Шу йили планга қўшимча 1500 тоннадан кўпроқ юқори сифатли тола ишлаб чиқарилди.

11-Қишлоқ қурилиши трестига қарашли механизациялашган кўчма колонна (бошлиғи Рустам Чориев) бинокорлари ҳам ишда индустриал методни, бригада пудратини кенг жорий этишни таъминлаб, планларни узлуксиз ошириб бажаряпти. Шу қурилиш ташкилоти билан бир хил шароитга эга бўлган, Қулназаров бошчилигидаги механизациялашган кўчма колоннадаги ишлар эса бунинг тамомила акси. Бу ерда интизом бўшашиб кетган, бинокорларнинг ташаббускорлиги сезилмайди. Ўзибўларчилик ва масъулиятсизлик кучли. Янги техника ва ускуналардан фойдаланилмайди. Илгари пешқадам бўлган бу корхона сўнгги икки йилда қолоқ коллективлар орасидан жой олди. Ойлик ва йиллик топшириқлар зўр-базўр 50-60 процент уддаланяпти.

Бу икки мисолни таққослаб кўрсангиз, ишнинг кўзини билиш ва билмаслик ёки ишлашни ўрганишга қизиқиш ва қизиқмасликнинг оқибати яққол намоён бўлади. [illegible]

— Корхонамиз вертикал ва горизонтал ёпиқ дренажлар қуради, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, шўрини ювиш, заҳини қочириш билан шуғулланади, — дейишди улар. — Белгиланган планлар ҳамиша бажарилади. Юзаки қараганда ҳамма ишлар жойидагидек. Аслида эса ундай эмас. Бизда фақат битта бригада — Иброҳим Манноnов бошлиқ коллективгина зиммасидаги топшириқларни ортиғи билан уддалаяпти. Бригада пудрати асосида ишлайдиган бу экскаваторчилар коллективи ойлик планларни уч юз процентдан адо этиб, район, область миқёсида тилга олиняпти. Хўш, нега раҳбарлар шундай бригадаларни кўпайтириш, уларнинг иш тажрибасини кенг ёйиш ҳақида бош қотирмайдилар. Бу «ортиқча ташвиш»га тоқат йўқлигидан эмасмикин?

Термиз шаҳридаги 25/10 автоколоннасига қарашли 3-автоотряддаги аҳволни кўриб тааажжубланмай бўлмайди. Юк машиналарининг кўпи бузилиб ётибди, ишчи-хизматчилар ва ҳайдовчилар ўртасида тартиб-интизом йўқ. Ичкиликбозлик фактлари ҳам учраб турибди. Барча ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган, турли-туман баҳона ва асоссиз сабабларни рўкач қилиш одат тусини олган. Автоотряд бошлиғи Бекмурод Назаров ва бошқа раҳбарларда масъулият ҳисси, ишда изланиш, ижодий ташаббускорлик ва жонкуярлик етишмайди. Шу сабабли корхона белгиланган планларни муттасил барбод беряпти. Бу автокорхонада ишдан кўра юқори ташкилотларга ариза ва шикоятлар ёзиш авж олиб кетган. Мана, ишни бошқара билмаслик, ишлашни ўрганмаслик нималарга олиб келган. Бу ерда мавжуд имконият ва резервлардан самарали фойдаланилмайди, янги техника ва ускуналарни занг босиб ётибди. Қимматли ихтирочилик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилмай қолиб кетмоқда. Ҳамма иллат шундаки, раҳбарлар ҳам, корхона партия ташкилоти ва жамоатчилик ташкилотлари ҳам янгиликни ҳис этмаяпти, эскича усулда иш тутишяпти.

Қишлоқ хўжалигини ҳозирги замон талаблари даражасида, фан-техника тараққиётига асосланиб интенсив ривожлантириш борасида ҳам айрим мулоҳазаларим бор. [illegible] таклифларни айтишни истардим. Районимиз тўлиғича ингичка толали пахта етиштиришга ихтисослашган. Хўжаликлар ипак пахта ҳосилдорлигини оширишда йил сайин яхши натижаларга эришмоқда. Бироқ Сафар Ҳайитов раҳбарлик қилаётган «Коммунизм» колхози ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажармади. Бунинг сабаби нимада? Кейинги йилларда бу колхозда мавжуд техникадан унумли фойдаланилмаяпти, йиғим-терим мавсумида қўл меҳнатига зўр бериб, машиналар қантариб қўйиляпти. Оқибатда пахта териш плани сурункасига барбод берилмоқда. Техникага таянмаслик, ишнинг кўзини билмаслик сабабли хўжалик 1984 йилда ғалла, сабзавот етиштириш ва давлатга сотиш планларини ҳам 76-87 процент бажарди, холос.

Ҳамза Самадов раислик қилаётган Карл Маркс номли колхозда чорвачиликка эътибор суст. Фермада кадрлар жой-жойига тўғри танлаб қўйилмаганлиги сабабли ўтган йили хўжалик гўшт ва сут ишлаб чиқариш топшириқларини бажармади. 1985 йилнинг саккиз ойида сут етиштириш бўйича белгиланган план уддаланмади. Хўжаликда чорвачиликда ишлатиладиган машина ва механизмлар бекор ётибди. Чорвадорлар учун зарур маданий-маиший шароитлар яратилган эмас.

Ўтган йили район бўйича ҳам гўшт, сут ишлаб чиқариш ва давлатга сотиш планлари бажарилмай қолди. Тўғрисини айтганда, район партия ва совет ташкилотлари, агросаноат бирлашмаси ҳанузгача чорвачиликка юзаки ва бўш раҳбарлик қилиб келяпти. Халқ депутатлари район ва қишлоқ Советлари, уларнинг ижроия комитетлари чорвачилик, ободончилик, йўл қурилиш ишлари билан кам шуғулланмоқдалар.

Депутат сифатида менга сайловчилар тез-тез мурожаат этишади, хатлар келиб туради. [illegible] уй-жойлар қуриш, [illegible] клуб, янги касалхона қуриш зарурлиги ҳақида мурожаат этишди. Бу наказларнинг аксарияти бу йил планига кирмаган бўлса-да, келгуси йили ўз ечимини топади, албатта.

Мен ўзим меҳнат қилаётган «Толлимарон» совхозининг сайловчилари 3-бўлимни водопроводлаштириш, янги уйлар қуриш, эски коллекторни тозалаш, биринчи алмашлаб экиш участкасида ҳаммом қуриш ҳақида наказлар беришди. Айни вақтда водопровод қурилиши ниҳоясига етказиляпти, коллектор тозалаб бўлинди, йўл қурилиши учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди. 1986 йилда ҳаммом қуриш мўлжалланяпти.

Етти йилдирки, шу совхозга директорман. Ўтган йили 2500 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 37,1 центнердан, жами 9411 тонна ипак пахта хирмони кўтардик. Шундан 3800 тоннаси машиналарда терилди. Пахтачиликдан 14 миллион сўм даромад олинди, Бунинг 7 миллион сўми соф фойдадир. Рентабеллик 88 процентни ташкил этди. Хўжалигимиз заршунослари бу йил камида 10 минг тонна ингичка толали пахта етиштириш, гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтариш, ҳосилнинг 70 процентини машиналарда териб олиш мажбуриятини олиб, меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир йиғим-терим суръати тобора ошиб бормоқда. Якунловчи йилда ҳар гектар ердан 45—50 центнердан ипак пахта териб олишга сўз берган Рўзи Чоршанбиев, Равшан Тангриев, Қурбон Чоршанбиев каби коммунист ва маҳаллий Советлар депутатлари бошчилик қилаётган участкаларда оммавий теримга киришилди.

Хўжалигимиз меҳнат аҳли 1985 йилнинг саккиз ойига белгиланган гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотиш планларини ҳам анча ошириб уддаладилар. Давлатга сабзавот, полиз маҳсулотлари, ҳўл мева, узум сотиш йиллик топшириқлари ҳам бажарилади.

КПСС XXVII съездига қизғин ҳозирлик кўрилаётган шу кунларда ишга бўлган масъулиятни янада ошириш зарур. Зеро, бизнинг депутатлик бурчимиз, виждон даъвати шуни тақозо этади. Ким қаерда, қандай лавозимда ишлашидан қатъи назар ҳалол, ташаббус билан ишлаши, ҳаётимизда рўй бераётган салбий ҳолларга муросасиз бўлиш кўникмасини ҳосил қилиши керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ҳам биздан худди ана шу нарсани талаб қилмоқда.

Халқ депутати бўлиш шарафли, шу билан бирга ғоят масъулиятлидир. Киши бу ишончга муносиб бўлиш учун ўз иш участкасида ҳам, депутатлик постида ҳам бутун куч ва имкониятини сафарбар этиши зарур. Халқнинг ишончли вакили учун ўз коллективи, ўзи ишлаб турган [illegible] масъул этилганмиз.

Х. НОРИЕВ,
Ангор районидаги «Толлимарон» совхози директори.

БУРЧ ДАЪВАТИ

Бизнинг справка

Холбой Нориев — 45 ёшда. Оддий пахтакорликдан совхоз директорлиги лавозимигача бўлган йўлни босиб ўтди. 1962 йилдан КПСС аъзоси. У бошқараётган «Толлимарон» совхози йил сайин ҳар гектар ер ҳисобига 35-40 центнердан ипак пахта ҳосили кўтармоқда. Меҳнаткашлар унга юксак ишонч билдириб Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатлигига сайлашди. У Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси.

ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯ АСОСИДА

НАМАНГАН, 17 сентябрь. (ЎзТАГ). Наманган областида бўлиб ўтган республика семинари қатнашчилари бедани пуштада экиб етиштиришнинг янги технологияси билан танишдилар. Область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаларининг бошлиқлари ва етакчи мутахассислари Уйчи районидаги Свердлов номли колхозда, бошқа бир қанча хўжаликларда бўлишди. Бу жойларда илғор метод бўйича экилган беданинг бешинчи ўрими бошланди.

Бу ерда ўтган йили кузда пахтадан бўшаган майдонларга беда экишган эди. Йил бошидан буён 3700 гектар ернинг ҳар гектаридан ўртача ҳисобда 160 центнердан беда ўриб олинди. Бешинчи ўримда эса яна 30 центнердан беда олинади. Мавсум охиригача ҳар гектар бедазордан олинадиган пичан 200 центнердан ошиб кетади.

Семинар қатнашчиларига экиш технологиясини сўзлаб беришди. Илгари беда текис майдонга экилиб, кейинчалик эгат олинарди. Натижада уруғлик тупроқда нотекис жойлашиб, экин ола чиқарди.

Семинар қатнашчилари озуқа етиштирувчилар меҳнатини ташкил қилишнинг самарали формалари билан ҳам танишишди. Областда хўжалик ҳисобида ишловчи звенолардан иборат ихтисослаштирилган бригадалар тузилган. Уларга зарур машина-механизмлар бериб қўйилган.

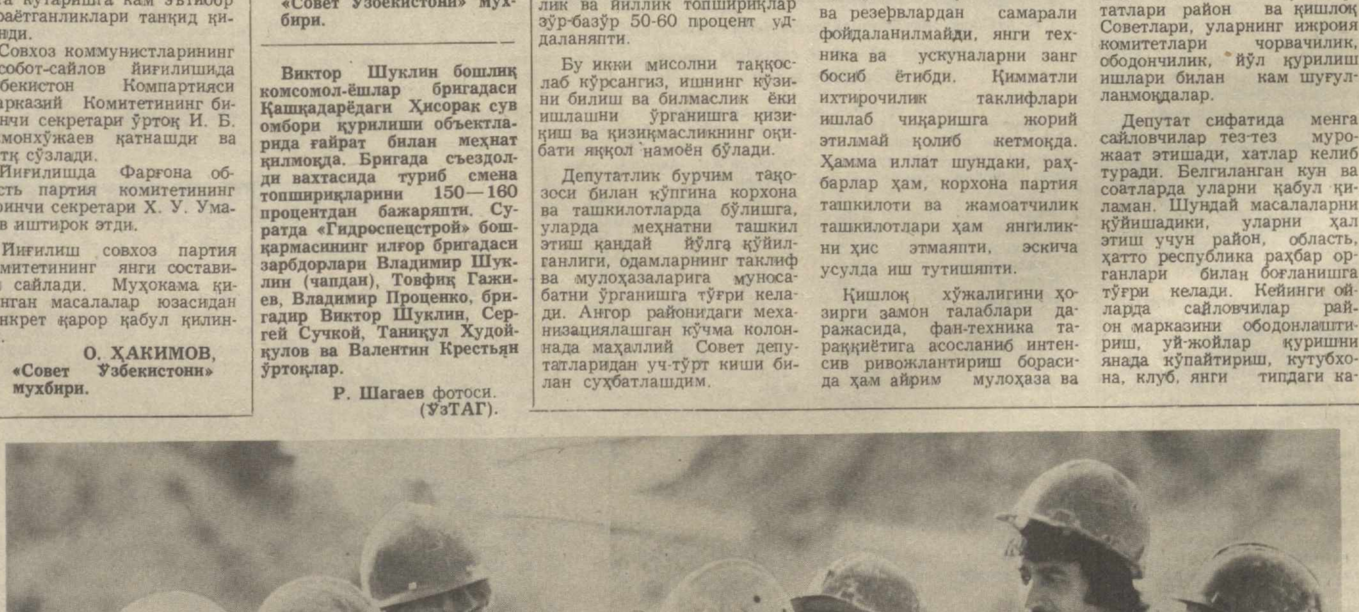

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

ҚУРИЛИШ МУДДАТЛАРИ БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон районидаги «Комсомол» совхозидан олинган хатда хўжалик территориясида жойлашган 39-мактаб, клуб, чойхона ва медицина пункти бинолари қурилиши чўзиб юборилганлиги кўрсатиб ўтилган эди.

ЎЗБЕКИСТОН РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда маълум қилинишича, совхоз дирекцияси 39-мактаб биноси қурилишини шу йилнинг охирига қадар, ҳашар йўли билан бошланган клуб, чойхона ва медицина пункти бинолари қурилишини эса ноябрь ойигача тугаллашни ўз зиммасига олди. Шунингдек, хўжаликда 1986 йилда спорт майдони ҳам қурилади.

ВАЗИФАЛАРИДАН БЎШАТИЛДИ

Газетхон Э. Бобоқулов редакциямизга йўллаган мактубида Қумқўрғон шаҳридаги 27-хўжалик моллари магазини сотувчилари савдо қоидаларини қўпол равишда бузишаётгани тўғрисида ёзган эди.

Ушбу шикоят хат юзасидан текшириш ўтказган ҚУМҚЎРҒОН РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ йўллаган жавобда шундай дейилади.

— Хатда баён этилган фактлар тўла тасдиқланди. 27-хўжалик моллари магазини мудири М. Абдусаматова ва сотувчи А. Мелибоевлар вазифаларидан бўшатилди.

• МАКТАБ ИСЛОҲОТИ АМАЛДА

ЭРТАСИНИ ЎЙЛАГАН...

КПСС Марказий Комитетининг «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари» жуда муҳим, сиёсий аҳамиятга молик программ ҳужжат бўлди. Ислоҳот ўтказишнинг асосий мақсади мактабларда таълим-тарбия жараёнини ишлаб чиқариш билан чамбарчас боғлаш, ёш авлодни ижтимоий фойдали меҳнатга тайёрлашдан иборат.

Мактаб ислоҳотининг дастлабки қадамлари ўзининг ижобий самараларини намоён этмоқда. Мактабнинг меҳнат коллективлари, таълимнинг эса ишлаб чиқариш билан алоқаси мустаҳкамланди. Таълимнинг моддий-техника базасини такомиллаштиришда қатор тадбирлар амалга оширилди.

Бугунги кунда областимиздаги 29 та мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида 24 мингдан ортиқ юқори синф ўқувчиси механизаторлик, тикувчилик, савдо ходими ва медицина ҳамшираси касбларини ўрганяпти. База ташкилотларининг оталиқ ёрдами туфайли мактабларда меҳнат таълими устахоналари, спорт иншоотлари бунёд этилди.

Мактаб-интернат и м и з д а ўқитишнинг кабинет системасига ўтганмиз. Фан кабинетлари, устахоналар зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Ўқувчилар фан асосларини эгаллаш билан бирга, тўқувчи, электрчи, радиотехник ва дурадгорлик касбларини ўрганишади. «Облшвейтрикотажбыт» бирлашмаси, мебель фабрикаси ва «Узбекгазстрой»нинг механизациялашган кўчма колоннаси таълимнинг моддий базасини яратишда бизга катта ёрдам кўрсатяпти. Бу корхоналарнинг тажрибали ишчилари ва педагогларимиз ўртасида мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатилган. Ўқувчилар вақти-вақти билан цехларга бориб, ишлаб чиқариш технологияси билан танишадилар, ишчиларнинг ёрдами, ғамхўрлиги туфайли уларнинг касб-ҳунарга ихлоси ва меҳри ошади.

Тўлиқсиз ўрта маълумот ҳамда ишлаб чиқариш таълимини олган йигит-қизлар ҳунар-техника билим юртида, мактаб ва техникумларда ўқишни давом эттиришади. Мактаб-интернатни битирган талабаларимизнинг тақдири биз, мураббийлар учун бефарқ эмас. 8-синфни тамомлаган ва радиотехника тўгарагида шуғулланган Р. Отажонов, Қ. Бекжоновларнинг Урганч темир йўл ҳунар-техника билим юртининг алоқа бўлимида, тикувчилик тўгараги қатнашчилари Р. Авазова, Г. Жуманиёзова сингари қизларимизнинг Орехово-Зуеводаги тўқимачилик билим юртида таҳсил кўраётганлари бизни қувонтиради.

Ёш авлодни меҳнатга, касб-корга муҳаббат руҳида тарбиялашда ўқитувчининг роли ва масъулияти катта.

Мактаб-интернат партия, касаба союз, комсомол ва пионер ташкилотлари дирекция ва педагогик коллектив билан биргаликда ўқувчиларни меҳнатсеварлик, коллективизм ва интернационализм руҳида тарбиялашга ҳаракат қилаётирлар. «Дўстлик» клуби қардош республикалардаги кўпгина мактабларнинг ўқувчилари билан алоқа боғлаган. Янгиликлар, тажрибаларни ўртоқлашиб туриш анъанага айланган. Тематик кечалар, конкурслар, спорт мусобақаларида ёшларимиз актив қатнашадилар.

Кези келганда, мактабни ислоҳ қилишнинг ҳозирги босқичида ҳал этиш зарур бўлган баъзи масалаларга тўхталмоқчиман. Таълим-тарбия ишининг сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш таълими ва ахлоқий тарбияни намунали ташкил этиш учун ўқитишни бир сменада олиб боришга ўтиш жуда муҳимдир. Ҳозир областда жами ўқувчиларнинг 36 проценти иккинчи сменада ўқимоқда. Маҳаллий Советлар ва колхозлар маблағи ҳисобига мактаблар қурилишини кенг миқёсда олиб бориш, имкони бўлса, мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари қурилиши билан шуғулланадиган махсус бинокорлик ташкилоти ва бўлинмаларини вужудга келтириш зарур, деб ўйлайман.

Эндиликда куни узайтирилган группалар ҳар бир мактабда бор. Колхозлар ва совхозларнинг бошланғич синф ўқувчиларини бепул овқатлантириш ташаббусини кенг ёйиш керак. Чунки мактаб ўқувчиларининг фақат 57 процентигина иссиқ овқат билан таъминланяпти. Ошхонасиз, буфетсиз мактаб бўлмаслиги лозим. Ҳамма мактабларда ўқувчилар медицина хизматидан баҳраманд бўлиши учун шароит яратилишини истардик.

Мактаб ислоҳотини амалга ошириш борасида олдимизда ғоят масъулиятли вазифалар турибди. Бу йўлда биз дастлабки қадамни қўйдик, холос. Бошланган ишни собитқадамлик билан охирига етказиш учун бутун кучимиз ва билимимизни сарф қиламиз.

М. ЕҚУБОВА,
Урганчдаги 94-мактаб-интернатнинг директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.

СИРДАРЁ. Оқолтин райони хўжаликлари бу йил ердан туриб дефолиация қилиш усулидан қарийб бир ярим миллион сўмлик маблағ тежаб қолишади. Ҳажми катталаштирилган суюқлик бакларига эга пуркагич аппаратларини кенг қўллаш эвазига муайян иқтисодга эришиляпти. Натижада бир вақтнинг ўзида икки баравар кўп майдонга ишлов бериш имкони туғилмоқда. Масалан, «Фарғона» совхозида мавжуд 30 та пуркагич аппаратидан 6 таси 1,8 тоннага қадар суюқликка мослаштирилди. Бу ғўза баргларини қисқа муддатларда ва юқори сифатли тўкилишига кафолат беради.

Суратда: хўжаликнинг илғор механизаторлари (чапда) Неъматжон Ҳакимов ва Азим Саримсоқов ўртоқлар. Уларнинг ҳар бири кунига ҳажми катталаштирилган баклар ёрдамида 35 гектаргача майдонга ишлов беришяпти.

В. Втюрин фотоси (ЎзТАГ).

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Олтинсой райони заршунослари ипак пахта тайёрлаш плани бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Давлатга пландаги 1000 тонна ўрнига 1015 тонна қимматбаҳо хом ашё топширилди.

ДЕФОЛИАЦИЯ КЕЧИКМАСИН

Қизилтепа районида ғўза дефолиацияси асоссиз равишда чўзиб юборилмоқда. Бу ерда ҳозирга қадар 9500 гектар ердаги ғўзанинг эндигина учдан бир қисмига ишлов берилди. Шу туфайли районда машина теримига ҳамон киришилгани йўқ.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Буойша Усмонова Жиззах районидаги Карл Маркс номли совхозда ўн икки йилдан бери ишлайди. У бош бўлган бригада ҳар йили давлатга пахта топшириш планини ошириб бажариб келади. Якунловчи йилда ҳам 45 гектар ерда баракали ҳосил етиштирган коллектив ҳар гектар ердан пландаги 28 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилди. Шу мақсадда теримга барвақт киришган чўлқуварлар ҳозир кунлик топшириқларини 1,5—2 ҳисса ортиғи билан бажармоқдалар. Уларнинг мақсади КПСС XXVII съезди шарафига 27 иш кунида бутун ҳосилни йиғиб-териб олиб, планни СССР Конституцияси куни—7 октябргача бажаришдир. Бригада бошлиғи Б. Усмонованинг ўзи мавсумда бошқаларга ибрат бўлиб, 200 тонна пахтани пўлат этаклардан тўкмоқчи.

М. ДАМИНОВ.

БОЛГАРИЯДА ЎЗБЕКИСТОН КЎРГАЗМАСИ

ТАСС мухбири В. Абрасимов Софиядан хабар қилади:

Машҳур меъморчилик обидалари масканлари бўлмиш Бухоро, Самарқанд шаҳарлари Болгарияда яхши маълум. Аммо бу ердагилар Ўзбекистоннинг ўзига хос ва қадимий жозибадор амалий санъати билан унчалик таниш эмас эдилар. Болгарияда биринчи марта очилган ва Ўзбекистон ССР халқ усталари ижод этган 220 га яқин экспонатни ўз ичига олувчи кўргазма шу камчиликнинг ўрнини муваффақиятли равишда тўлдирмоқда. Кумуш ва бошқа асл металларга зарб қилувчи ўзбек наққошларининг ишлари кўзни қамаштиради. Хилма-хил гиламларнинг жимжимадор гуллари ёрқин бўёқлари билан ажралиб турибди. Миллий либослардаги хилма-хил нақшлар нозик дид билан ижро этилган.

Ҳаммасини санаб тугатиш қийин, аммо Болгария бадиий ҳунармандчилиги усталари иттифоқининг раиси Климент Воденичаров ТАСС мухбири билан суҳбатда кўргазмадан олинган умумий таассуротни ифодалаб бундай деди: «Мен катта таассурот билан яшаб турибман, чунки кўргазма жуда бой, намойиш этилаётган буюмларнинг бадиий даражаси юксак. Бундан ташқари, кўргазма бир-биримизни яхшироқ билиб олишимизга ёрдам беради. Халқ усталаримиз учун кўргазма билан танишув жуда фойдали бўлади».

Бир ойдан кўпроқ давом этадиган кўргазмани Софиядан ташқари Болгариянинг бошқа шаҳарларида ҳам кўрсатиш мўлжалланмоқда.

ҚҚАССР

ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИ ҒАЙРАТИ

Автоном республика хўжаликлари ўртасида Амударё районидаги Ленин номли колхоз механизаторлари машина теримида юқори унумдорликка эришмоқдалар. Бу ерда ҳар бир машина билан кунига ўртача 5-6 тоннадан «оқ олтин» теришга эришилмоқда. Илғор механик-ҳайдовчилардан Амин Эргашев ва Шомурод Собиров ўртоқлар «зангори кема»лар кунлик унумдорлигини 8 тоннага етказишмоқда.

• ТАШВИШЛИ СИГНАЛЛАР

ШАҲАРЛИКЛАРГА УМИД ҚИЛИБ

Бухоро районидаги Брежнев номли колхоз ҳозирнинг ўзидаёқ пахтани машиналар билан териб олишни барбод қилишни «режалаштириб қўйди». Хўжалик ҳосилнинг ярмидан кўпроқ қисмини машиналар билан териб олишга аҳд қилган бўлса-да, шу вақтга қадар техника ҳам, далалар ҳам тахт қилинган эмас. Аммо қоғозда ҳамма ишлар жойида. Берилган маълумотларга қараганда, терим-транспорт отрядлари шу бугуннинг ўзидаёқ пахтазорга чиқиши мумкин.

Янги бўялган пахта териш машиналари саф тортиб турибди. Уларнинг ҳар бирига механик-ҳайдовчининг номи ва у қанча пахта териш мажбуриятини олганлиги ёзилган тахтачалар илиб қўйилган, Рақамлар эса салмоқли: 150 тоннадан 200 тоннагача. Энг ачинарлиси шундаки, 22 та комбайндан атиги учтаси ишга тайёр, қолганларининг аккумулятори йўқ, ремонтда жиддий нуқсонларга йўл қўйилган.

— Очиғини айтсам, машиналарни ремонт қилаётганимизда уларнинг далага чиқишига ишонган эмасмиз, — дейди механик Н. Саидов.— Неча йилдан буён биз техникани мавсумга тайёрлаймиз, машиналарни эса энг кўп деганда, хўжакўрсинга далага олиб чиқиб, қайтариб олиб келишади, холос.

Колхоз сўнгги йилларда пахтани машинада териб олиш планларини муттасил бажармаяпти. Комбайнлар бункеридан тўкилган пахта ҳосилнинг 2-3 процентинигина ташкил этади. Пахта асосан қўлда териляпти, бунинг устига асосий оғирлик шаҳарликлар ва ўқувчилар зиммасига тушмоқда. Колхозда меҳнат интизоми бўшаштириб юборилган, одамларнинг ишга чиқмаслиги одат тусига кириб қолган. Мана, текшириш ўтказилган кунда ҳам колхозчиларнинг учдан бир қисми терימда қатнашмаётганлиги маълум бўлди.

Ҳа, колхозда ваъдабозлик ва кўзбўямачиликка ўрганиб қолишган. Бу ерда дефолиацияни ўтказмай туриб, бажардик, деб рапорт беришади, машина теримига далалар ажратилганлиги ҳақида маълумот беришадию, бу майдонларни одам бўйи ўт босиб кетганлигини унутишади. Техника мавсумга тахт қилинганлиги ҳақида гапиришадию, машиналар сақланадиган саройда ўнлаб тракторларнинг деталлари талон-торож қилинганлигини, эҳтиёт қисмлар ҳар томонда сочилиб ётганлигини кўришмайди. Ҳолбуки, бош инженер Ҳамроевнинг сўзларига қараганда, колхозда эҳтиёт қисмлар етишмаяпти.

— Студентлар қачон келишар экан? Хўжаликда сабрсизлик билан бир-бирларига тез-тез шундай савол беришмоқда.

О. ЭГАМБЕРДИЕВ.
(ЎзТАГ).

БОҒЧАДАГИ «ҒАРОЙИБОТ»ЛАР

Пахтачи районидаги Охунбобоев номли колхознинг «Баҳор» болалар боғчасида аввалига сочиқлар йўқолди — икки болага биттадан сочиқ берадиган бўлишди, кейин пиёлалар ғойиб бўла бошлади, кичкинтойлар чойни навбатма-навбат ичишларига тўғри келди. Шундан кейин болакайлар яхши кўрадиган кўпгина ўйинчоқларини тополмай қолдилар. Болалар боғчасининг қозонидаги гўшт ва бошқа маҳсулотлар, чойдаги қанд камайганидан кейин эса оналар ўз фарзандларини боғчага камроқ олиб келадиган бўлишди, оқибатда кўпроқ аёллар уйда бола боқиб ишга чиқмадилар.

Бу аҳвол район халқ контролерларини ташвишга солди. Колхоз ва совхозларнинг ҳамма болалар муассасаларида рейд ўтказилди. Назоратчилар К. Маркс номли колхознинг «Юлдузча» болалар боғчасида ҳам турли-туман нарсаларнинг ғойиб бўлиб қолаётганини аниқлашди. Тухум, сариёғ, мева шарбатлари болаларнинг дастурхонига етиб келмас экан, баъзан болаларга чошгоҳга яқин чой беришар экан. Натижада тўқсон ўрнига ўттиздан ҳам камроқ бола боғчага келадиган бўлиб қолибди.

Бу ерда ҳам «Баҳор»даги манзара рўй берибди: 60 нафардан ортиқ аёл пахта теримчилари сафидан чиқиб қолибди. «Пахтакор» колхозининг «Бойчечак» болалар боғчасида ҳам аҳвол бундан яхши эмас...

Хуллас, рейд якунлари район халқ контроли комитетида муҳокама қилинаётган пайтда деярли ҳар бир болалар боғчасида ҳам шунга ўхшаш камчиликлар аниқланди. Пахта даласида ҳар бир ишловчи қадрли бўлган бир пайтда шундай аҳвол рўй бермоқда.

Бундан жиддий хулосалар чиқариб олинди. «Баҳор» болалар боғчасининг мудираси М. Қурбонова қаттиқ жавобгарликка тортилди. Охунбобоев номли, К. Маркс номли, Киров номли колхозлар ва бошқа колхозлар раисларининг маданият ва турмуш масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари қаттиқ огоҳлантирилди.

Назоратчилар болалар муассасаларининг ишини алоҳида синчиклаб контрол қила бошладилар. Чунки далада ишловчи аёллар шу пайт болалари меҳрибонлик билан яхши парвариш қилинаётганига ишонишлари керак. «Оқ олтин» теримида уларнинг иш унуми кўп жиҳатдан мана шунга боғлиқ.

Л. ТОКАРЕВ,
ЎзТАГ мухбири.
Самарқанд области.

ХКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПЕКИН, 16 сентябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда ўн иккинчи чақириқ ХКП Марказий Комитетининг 4-пленуми бўлди.

Синьхуа агентлигининг хабар беришича, пленум Умумхитой партия конференциясини шу йил 18 сентябрда чақириш ҳақида қарор қабул қилган.

Пленум ХКП Марказий Комитетининг ХХР 7- беш йиллик планининг асосий йўналишлари юзасидан таклифларини муҳокама қилди ва умуман маъқуллади, партия конференциясида партия марказий органлари составида бир қанча ўзгаришлар бўлишини таъкидлади.

ХАЛҚАРО КЎЗГУ

● БИР ЯРИМ МИЛЛИОН КИШИ САВОДСИЗ

Италиянинг марказий статистика институти мамлакатда халқ маорифининг аҳволи ҳақидаги маълумотларни эълон қилди. Унда кўрсатилишича 1985 йилда Италиядаги аҳолининг бир ярим миллиони мутлақо саводсиз. Беш миллион киши ўқиш, ёзишни яхши билмайди. Ана шу беш миллион нафар чаласавод аҳолининг ҳар учдан бири ёши эллик бешдан ўтмаган.

● НИАГАРА ТУРИСТЛАРСИЗ ҚОЛЯПТИ

Американинг Ниагара-фолс шаҳрига қадам қўйган ҳар бир турист дунёга машҳур Ниагара шаршарасини кўриш иштиёқида бўлади. Лекин кейинги пайтда гўзал шаршара яқинида «Хукер кемиклс энд плэстикс корпорейшн» ахлатхонаси пайдо бўлди. Ахлатхонадан жигар, буйрак ва бошқа органларда оғир касаллик чақирувчи диоксин топилгани, Ниагара-фолсда турли касалликларнинг кенг тарқалганлиги туристларни бездириб қўйди.

● БАНГИЛАРГА «ОЛИЙ ХИЗМАТ»

Голландиядаги Амстердам шаҳрининг «отахонлари» гиёвандларга қарши курашда оригинал йўл топдилар. Бангиларга иккита баржа ажратилди, деб ёзади «Таймс» журнали. Баржада гиёвандлар наркотик моддалар қабул қилишдан ташқари телевизор кўришлари, теннис ўйнашлари мумкин. Лекин уларни бу воситалар унча қизиқтираётгани йўқ. Ҳар куни 200-250 бангига «олий даражада» хизмат кўрсатишга мўлжалланган баржа бу ерга оқиб келаётган бангиларга торлик қилиб қолмоқда.

● НИКОҲ ТАҚИҚЛАНАДИ

Можаронинг сабаби шундаки, африкалик қиз Сильвия Валенхолен ва телевидение ходими, оқ танли Боб Седдон бундан беш йил илгари бир-бирини севиб қолишганди, деб ёзади «Ньюсуик» журнали. Ирқчилар қонуни икки ёшнинг турмуш қуришига йўл қўймагач, улар Англияга бориб никоҳдан ўтишди. ЖАРга қайтиб келишгандан сўнг эса уларнинг таъбини ҳақоратомуз гаплар хира қиляпти. Таажжубланарлиси шундаки, уларнинг ўғли гувоҳномага никоҳсиз туғилган бола сифатида қайд этилди. Икки ёш учун кинотеатр ва пляжларнинг эшиги берк. ЖАР қонунларига асосан бу оила ҳисобга олинмайди.

● КОНТРАБАНДИСТЛАР РЕКОРДИ

Француз божхонаси ходимлари Марселга контейнер билан келтирилган 10 тонна қора дорини қўлга туширдилар. Бу контрабандистлар орасида ўзига хос рекорддир. Қора дорининг қиймати 20 миллион сўмдан ошиб кетади, деб хабар беради Франс Пресс агентлиги.

● СЕВМАНГ, СОЛИҚ СОЛИНАДИ!

Бирлашган Араб амирлиги ўз гражданларининг чет эл аёллари билан турмуш қуришини камайтириш мақсадида четдан уйланаётганларга солиқ солишни кўзда тутмоқда. Бу ерда чет эллик қизларга ошиқ бўлаётганликларининг асл сабаби бор: маҳаллий аёлга уйланиб, оддийгина тўй ўтказмоқчи бўлган куёв камида 150 минг дирхам (40 минг долларга яқин) харажат қилади. Бошқа мамлакатлардан олинган келин эса анча арзонга тушаётган эди.

● «АЁЛ МАШИНА ҲАЙДАМАСИН!»

Саудия Арабистонида аёлларга шофёрлик гувоҳномаси бериш махсус декрет билан тақиқланган. Аёллар эри, акаси, отаси ёки бошқа бир қариндош бошқарган машинага тушиш, жуда бўлмаса ҳайдовчи ёллаши ёки таксида юриши лозим.

ГАЗЕТА ВА ОБУНАЧИ

• «Совет Ўзбекистони» йўқламаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА МАРКАЗИЙ ВА РЕСПУБЛИКА МАТБУОТИГА ОБУНА ТЎПЛАШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Шу кунларда «Союзпечать» ва алоқа ходимлари газета ва журналларга обуна тўплаш ишига фаол киришганлар. Уларга жамоатчи матбуот тарқатувчилар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Аммо ҳамма жойда ҳам бу кўнгилдагидек олиб борилаётир, деб бўлмайди.

Қуйида республикамиз областларида обуна бўлиш ишлари қандай бораётганлиги юзасидан газетамиз йўқламаси материаллари билан танишасиз.

САМАРҚАНД

Ҳаёт кўзгусини эъзозланг

Биз, аввало, Самарқанд шаҳрида обуна қандай уюштирилаётгани билан қизиқдик. Очиғи, шаҳардаги уч район кўрсаткичлари қониқарсиз. Масалан, 1984 йил шу даврида шаҳар бўйича «Правда» газетаси учун 3.822 киши карточка тўлғазган эди, бу йилги кўрсаткич атиги 900 нусхадан иборат, холос. «Совет Ўзбекистони» учун фақат 400 га яқин обуна қайд этилган. Ваҳолонки, ўтган йилнинг шу даврида бу рақам 3.000 га етай деб қолганди. Сиёб районидаги «Хлопкомаш», «Гелион» заводлари, трикотаж фабрикаси, 14-автобазада, Темирйўл районидаги чинни, холодильник, лифтсозлик заводларида турли нашрларга обуна, айниқса, сусткашлик билан олиб борилмоқда.

Оқдарё районида обуна суръати ўтган йилнинг шу давридагидан орқада қоляпти. Райондаги «Гулистон», «Коммунист», Энгельс номли колхозларда бу муҳим сиёсий тадбирга эътибор суст.

Қўшработ районидаги «Мойбулоқ», «Зармитан», Киров номли совхозларда обуна иши намунали ташкил этилмаган. Келаси йили чўпонларга янада кўпроқ газета-журнал етказиб берилиши ҳозирги кундаги ишимизга боғлиқ эканлигини унутмаслик зарур. Афсуски, юқорида номлари тилга олинган хўжаликларда обуна мутасаддилари ўз бурчларини чуқур тушунишмаяпти.

Обуна қизғин бораётган бир пайтда Иштихон, Жомбой, Булунғур, Большевик районларида сусткашлик ва бепарволик ҳукм сураётгани ажабланарлидир. Бу районларда «Совет Ўзбекистони»га 10 сентябргача обуна бўлганлар бултургига қараганда ниҳоятда озчиликни ташкил этади.

Вақтли матбуотга нисбатан одамлар қалбида меҳр уйғотиш ижтимоий тарбиянинг ажралмас қисмидир. Шундай экан, маҳаллий партия, совет ташкилотлари алоқа бўлимлари, «Союзпечать» агентликлари, матбуот тарқатувчилар ва бошқа мутасадди кишилар активлигини ошириш учун зарур тадбирларни белгилашлари, бу муҳим вазифани муваффақиятли адо этишда бевосита иштирок этишлари лозим.

ФАРҒОНА

Сусткашлик қачонгача?

Бу йил область аҳолиси 1 миллион 643 минг нусхага яқин газета ва журналларга обуна бўлиши кутилмоқда. Аксарият шаҳар ва районларда турли нашрларга обуна тўплаш қизғин давом этяпти.

Лекин областнинг қатор районлари, колхоз ва совхозларида бу муҳим ишга эътиборсизлик билан қараш фактлари кўзга ташланиб турибди.

Нашрларга ёзилиш Риштон районида ўтган йилга нисбатан анча орқада. Бунинг асосий сабаби аксарият колхоз ва совхоз партия ташкилотлари бу ишга жиддий киришганларича йўқ. Райондаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозида газета ва журналларга обуна қабул қилиш, айниқса, ёмон аҳволда.

Фрунзе районида ҳам обунанинг бориши яхши эмас, Буни энг аввало, район партия комитети бу ишга етарли эътибор бермаётганлиги билан изоҳламоқ керак. Хўжаликлар, ташкилот ва муассасалар, партия ташкилотлари, қолаверса, район «Союзпечать»и раҳбарлари (бошлиғи О. Мамажонов) 210 нафар жамоатчи матбуот тарқатувчилар кучига таяниб, активроқ фаолият кўрсатганларида эди, бунчалик судралишга чек қўйилган бўларди.

Охунбобоев районида ҳам газета ва журналларга обуна қабул қилишда бепарволик кайфияти ҳукм сурмоқда. Район «Союзпечать» бошлиғи Қ. Баратовдан «Неча та жамоатчи матбуот тарқатувчилар бор?» деб сўрасангиз у хотиржамлик билан «350 нафар» деб жавоб беради. Хўш, ана шу катта кучдан қандай фойдаланиляпти? Афсуски, бу саволга ижобий жавоб ололмайсиз.

Областда жамоатчи матбуот тарқатувчиларнинг 5,5 минг нафар катта армияси бор. Уларнинг куч-ғайратларидан оқилона фойдаланилган тақдирдагина бу муҳим кампания тез ва уюшқоқлик билан ўтиши мумкин.

ҚАШҚАДАРЁ

Пайсалга солинмоқда

Обуна тўплаш ишлари Қашқадарё областида кўнгилдагидек эмас.

Усмон Юсупов («Союзпечать» бошлиғи Э. Кенжаев), Деҳқонобод («Союзпечать» бошлиғи Ш. Номозов), Муборак («Союзпечать» бошлиғи Л. Исаева) районларида аҳвол жуда ташвишли.

Шунингдек, Ульянов, Косон, Ғузор районларида ҳам газета ва журналларга обуна тўплашни кучайтириш чоралари кўрилмаяпти. Бундан ташқари областдаги кўпгина мактабларда ҳам бу ишга астойдил киришилгани йўқ. Жойларда тарғибот-ташвиқот ишлари ўз ҳолича ташлаб қўйилган. Шаҳар ва район партия комитетлари, «Союзпечать» раҳбарлари ана шу ташвишли аҳволнинг олдини олиб, ишда кескин бурилиш ясашларини ҳаётнинг ўзи тақозо этяпти.

СУРХОНДАРЁ

Талабчанлик етишмаётир

Шеробод, Бойсун, Сариосиё, Олтинсой ва Гагарин районларида обуна тўплаш ишларини уюшқоқлик билан ўтказишга жиддий эътибор беріляпти. Бироқ областнинг баъзи районларида, хусусан, қишлоқларида, марказий, республика, область газеталари ва журналларига обуна тўплаш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бундай аҳволни Денов, Қумқўрғон, Жарқўрғон, Ангор районларида ҳам кўриш мумкин. Жумладан, мазкур районларда бу йил обуна тўплаш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 40-50 процентни ташкил этади, холос. Масалан, «Совет Ўзбекистони» газетасига Денов райони ва шаҳрида 351 нусха кам обуна қабул қилинган. Ангор районида «Мухбир» журналига обуна тўплаш ўтган йилги кўрсаткичдан уч баравар орқада.

Хўш, бу ачинарли аҳволни нима билан изоҳлаш мумкин? Аввало, шуни айтиш керакки, шаҳар ва район партия комитетлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари меҳнат коллективлари ва аҳоли яшайдиган жойларда обуна тўплашни уюшқоқлик билан ўтказишга амалий ва конкрет ёрдам бермаётирлар. Буларнинг ҳаммаси обуна тўплаш ишининг оқсашига сабаб бўляпти.

БУХОРО

Ишни жонлантириш зарур

Шаҳардаги бир қатор меҳнат коллективларида 1986 йил учун газета, журналларга обуна қизғин давом этмоқда. Жамоатчи обуна тарқатувчиларнинг ғайрати туфайли пойабзал фабрикаси, нон-булка маҳсулотлари комбинати, умумий овқатланиш тресті каби коллективлар матбуот нашрларига обунани тугатиш арафасида турибдилар.

Аммо ҳамма жойда ҳам обуна тўплаш кампаниясининг моҳияти тўла тушуниб етилмаётир. Айрим коллективлар бу ишга ҳамон киришганлари йўқ. Шаҳардаги гўшт комбинати, 1-область шифохонаси, 2524-автоколонна, 163-қурилиш тресті сингари йирик партия ташкилотларида обуна тўплаш суст бораётгани шаҳар «Союзпечать» ходимларини ташвишлантирмоқда. Бухоро педагогика, енгил ва озиқ-овқат саноати технологияси институтлари, бир қатор махсус ўқув юртларида ҳам обуна тўплашга қатъий киришилмаяпти.

Тўрт мингдан зиёд киши меҳнат қиладиган Бухоро тўқимачилик комбинатида эндигина бир ярим минг сўмлик обуна қабул қилингани кишини ажаблантиради.

Комбинатда газета, журналларга обуна тўплашнинг аҳволини суриштирганимизда на партия комитети секретарининг ўринбосари Г. Аҳадов, на сиёсий маориф кабинетининг мудири М. Абдуллаева тузук жавоб бера олишди.

Газета-журналларга обуна бўлиш муҳим сиёсий кампания. Бунда сусткашликка ўрин бўлмаслиги керак.

НАВОИЙ

Ташкилотчилик етишмагач

Очиғини айтиш керак, Навбаҳор, Қизилтепа, Хатирчи районларида аҳвол ачинарли. Фақат «Совет Ўзбекистони» газетасига обуна тўплаш бирмунча дуруст боряпти, деб айтиш мумкин.

Ўтган йиллар тажрибаси қаерда ташкилотчилик, тарғибот-ташвиқот ишлари яхши йўлга қўйилган бўлса, ўша ерда обуна иши уюшқоқлик билан олиб борилганини кўрсатган эди. «Союзпечать» ходимлари бу тажрибага таяниб ўз фаолиятларини ана шундай йўлга қўйишлари, партия, совет ва бошқа жамоат ташкилотлари бу соҳада уларга яқиндан ёрдам беришлари лозим.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Кўнгилдагидек эмас

Нукус районидаги «СССР 60 йиллиги», Тельман номли, Жданов номли, «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозларида обуна ишлари кўнгилдагидек, деб айтиш мумкин. Бироқ «Коммунизм», «Нукус», «Россия» совхозларида бу тадбирга муносабат яхши эмас.

Амударё районида обунанинг бориши шу куннинг талабларидан орқада қоляпти. Ғишт заводи, 9-қишлоқ қурилиш экспериментал комбинати, Нукус ип-газлама комбинати филиалида, бошқа корхоналарда, Жданов номли, Бердах номли совхозларда ҳам обуна тўплашга панжа орасидан қараляпти. Элликқалъа, Қораўзак, Бўзатов, Мўйноқ, Чимбой, Ленинобод районларида бу соҳадаги кўрсаткичлар ниҳоятда паст.

Газета-журналларга обунани тез ва соз ўтказишда жойлардаги «Союзпечать» агентликларига автоном республика партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари яқиндан ёрдам беришлари лозим.

(Йўқлама материалларини газетамиз мухбирлари тайёрлашган).

КИТОБ — ТИНЧЛИК ХИЗМАТИДА

Москвадаги V Халқаро китоб кўргазма-ярмаркаси халқлар ўртасида маданий ва амалий алоқаларни янада мустаҳкамлашга, ҳамжиҳатлик ва ишончни кучайтиришга кўмаклашди. Жаҳон китоб нашри ва полиграфия кўриги 16 сентябрь куни СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ниҳоясига етди.

Москва кўргазма-ярмаркаси ҳафталиги амалий ва дўстона алоқаларга, музокаралар ва мунозараларга бой бўлди. Унинг ишида юз мамлакатдан 3300 дан кўпроқ фирма, 15 та халқаро ва миллий ташкилот вакиллари қатнашдилар. **(ТАСС).**

ЮНЕСКО конференцияси

ОЛМАОТА, 16 сентябрь. (ТАСС). ЮНЕСКОнинг бугун Олмаотада очилган халқаро конференцияси қатнашчилари Марказий Осиё халқларининг илм-фан, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида ўрта асрларда бошланган юксалиши жаҳон маданиятини ривожлантиришда қандай роль ўйнаганлиги мавзуини муҳокама қиладилар. Конференцияни Марказий Осиё цивилизациясини ўрганувчи Совет комитети билан СССР Фанлар академияси уюштирган. Олимларнинг бу учрашуви ишида совет шарқшунослари билан бирга Афғонистон, Венгрия, ГДР, Ҳиндистон, АҚШ ва бошқа мамлакатлардан келган олимлар ҳам қатнашмоқдалар.

Марказий Осиё регионі халқларининг тили ва адабиёти, меъморчилиги ва санъати VIII—XVII асрларда ривожланиши ва маданиятларнинг алоқалари ҳамда ўзаро таъсири хусусиятлари билан боғлиқ бўлган кўпгина масалалар кун тартибига қўйилган. Бу халқлар жаҳон цивилизациясига муҳим ҳисса қўшдилар. ЮНЕСКОнинг «Марказий Осиё цивилизацияси тарихи» кўп томлигини яратишда дунёдаги турли мамлакат мутахассисларининг ҳамкорлиги масалалари ҳам муҳокама қилинади.

Тошкентда халқаро семинар

Тошкентда иш бошлаган халқаро семинар сув хўжалигини ривожлантиришга ажратилган капитал маблағлардан самарали фойдаланиш мавзуига бағишланган. Семинарни БМТ Осиё ва Тинч океан мамлакатлари иқтисодий ва социал комиссияси (ЭСКАТО), СССР Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети ҳамда СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ташкил қилган.

Семинарда қатнашаётган тўққиз мамлакат мутахассислари Сирдарё ҳавзаси сув ресурсларидан комплекс фойдаланишни бошқариш самарадорлигини ошириш ҳамда шу сув ресурсларини муҳофаза қилиш борасида орттирилган тажрибалар билан, Мирзачўл мисолида суғориш учун ажратиладиган солиштирма капитал маблағларни белгилаш методлари, халқ хўжалиги тармоқларини сув билан таъминлаш ҳисоби масалалари, ҳисоб техникасидан фойдаланиш асосида сув хўжалиги қурилиши практикаси билан танишадилар.

Улар республикадаги бир қанча гидротехника иншоотларини бориб кўрадилар.

(ЎзТАГ).

«ИРРИГАЦИЯ-85»

Кеча Тошкентда очилган халқаро виставка «Сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш воситалари, методлари» деб аталади. Кўрикда жаҳоннинг 16 мамлакатидан келган 60 дан кўп фирма қатнашмоқда.

Виставкада пластмасса зовур қувурларини ясайдиган энг янги технологик линиялар, томчилаб суғориш системалари ва насос станцияларининг машина-ускуна комплектлари, ҳар хил конструкциядаги экскаваторлар ва бошқа машина-ускуналар, автоматика ва телемеханика воситалари намойиш этилмоқда. (ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТНИНГ ОЛТИН КУЗИ» САНЪАТ ФЕСТИВАЛИ ДАВОМ ЭТМОҚДА.

Суратда: фестиваль қатнашчиси — Озарбайжон ССР халқ артисти Тамилла Маҳмудова.

С. МАҲКАМОВ фотоси.

СЎЗ — ФЕСТИВАЛЬ ҚАТНАШЧИСИГА

ИЖОДИЙ ҲИСОБОТ

А. ТКАЧЕВА,
Белоруссия ССР Давлат филармониясининг солисти

— Бу галги фестиваль санъаткорларнинг КПСС XXVII съезди арафасидаги ўзига хос ҳисоботидир. Ҳамкасбларимизнинг репертуари янги-янги асарлар ҳисобига бойибди. Шуниси қувончлики, қардошларимиз ижро этаётган куй ва қўшиқлар орасида дўстлик ва қардошликни тараннум этувчи, интернационализм мавзуига бағишланган асарлар анчагина.

Тошкент фестивали сабаб бўлиб машҳур совет санъаткорлари билан учрашиб турибман. Масалан, СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати Евгений Светланов билан суҳбатлашаётганимдан бениҳоя хурсандман. У СССР Давлат академик симфоник оркестрини бир неча йилдан бери бошқариб келаётир.

Бу ерга ташриф буюрган ҳамкасбларимиз орасида вокал ва хореография санъатида анчагина ютуқларни қўлга киритган, вокал-чолғу ансамблларини шакллантиришда бой тажрибага эга санъаткорлар бор. Уларнинг фикр-мулоҳазалари, маслаҳатлари ёшлар учун жуда керак. Шу боисдан саҳна орқасидаги ҳар бир ижодий гурунг ғоятда жонли ўтмоқда.

ФАН-ТЕХНИКА УФҚЛАРИ

Елкасига сафар халтаси орқалаган кичик геолог болғаси билан тоғ жинсларидан намуна олмоқда. Эндиликда бу тасаввур ўтмишга чекинди. Ҳозир геологларга бошқа методлар билан бирга геофизика ҳам ёрдамга келди. Бу фан ғоят мураккаб техника воситаларини қўлланиб, ер қобиғини таҳлил қилмоқда. Шундай воситалардан бири магнитогидродинамик ёки МГД генераторлардир. Евгений Велихов улардан геофизик ва геологик қидирувларда фойдаланиш ғоясини илгари сурди. Қуйида унинг ҳикояларини ўқийсиз.

ПЛАЗМА НЕФТЬ ИЗЛАЙДИ

ЕР ҚОБИҒИНИ «ЁРИТИШ»

Шу нарса таажжубланарлики, юзаки қараганда биз оёғимиз остида — она заминда содир бўлаётган жараёнлардан кўра Ер атрофи космик фазоси тўғрисида кўпроқ маълумотларга эгамиз. Ҳолбуки, космосни фаол ўзлаштириш бошланганига ҳали ўттиз йил ҳам бўлгани йўқ. Инсон илк маротаба Ер остига тушганига эса минглаб йил бўлди. Гап шундаки, ер қаърини ўрганиш, айниқса, унга кириб бориш анчагина қийинчиликлар туғдиради.

Бурғулаш — ер қаърини разведка қилишнинг анъанавий методи. Бироқ тобора катта чуқурликларни ўзлаштира борганимиз сари бурғулашнинг қиймати кескин ошаётир, у мураккаб техникавий ечимлар ва қимматли ускуналар талаб қилмоқда.

Сейсмик зондлаш методи кейинги пайтда жадал ривожланиб бораётган янги методдир. Геофизиклар разведка учун сейсмик тўлқинларнинг сунъий манбалари — портлашлар, шунингдек, қудратли генераторлардан фойдалана бошладилар.

Бироқ бу методнинг ҳам ўз қусурлари бор. Гап шундаки, портлашлар ва вибрациялар натижасида таранг силкинишлар юзага келади. У замин қаърининг тасвирини «яратиб», теварак-атрофга тарқалади. Бироқ келиб чиқиши жиҳатидан механик хусусиятга эга бўлган таранг силкинишлар тадқиқотчиларга жинсларнинг механик хусусиятлари тўғрисидагина ахборот бера оладилар. Ер ости жинслари қандай моддалардан ташкил топганлигини билиш учун эса бу ахборот асло етарли эмас. Худди шу ўринда зондлашнинг электромагнит методлари ёрдамга келади.

ЭЛЕКТРОРАЗВЕДКА

Генератор ер қобиғига электромагнит тўлқинларини йўллайди. Улар ер қобиғидан ўтиш қонуниятларини ўрганиб, тўлқин йўлида учраган жинсларнинг электр ўтказувчанлигини аниқлайди. Бу эса ана шу жинслар қандай моддалардан ташкил топганлигини билиб олиш демакдир.

Электроразведка методи ёрдами билан сўнгги ўн йилликларда муайян муваффақиятларга эришилди. Бироқ сигнал генераторлари яқин вақтларгача бундай зондлашнинг ожиз бўғини бўлиб келди. Уларнинг қуввати ғоят катта чуқурликка ўтишга етарли эмасди. Худди шу ҳолат ер қобиғини тадқиқ қилишнинг электромагнит методларини қўлланиш доирасини чеклаб қоларди.

РАКЕТА — ГЕНЕРАТОРНИНГ ЮРАГИ

И. В. Курчатов номли атом энергияси институтида 70-йилларнинг бошларида магнитогидродинамик генераторлар яратиш устида иш олиб борилган эди. Уларнинг ишлаш принципи шундай: агар қиздирилган газ оқими — плазма магнит майдони орқали ўтказилса, унда электр қуввати йиғилади. МГД-генераторлари ер қобиғини ўрганиш чоғида самарали бўлиши мумкин, деган фикр туғилди. Бироқ электр қуввати ишлаб чиқариш учун зарур бўлган узлуксиз ҳаракат қилувчи генераторлар эмас, балки импульсли генераторлар талаб этиларди. Улар қисқа, лекин кучли энергия импульсларини ўтказадилар. Бу импульслар қисқа муддатга юзага келиб, ер қобиғига кириб боради. Ишнинг импульсли принципи генераторга катта совитиш системаларидан воз кечиш имкониятини беради, улар анча-мунча енгил ва компактли тус олиб, электр станциялар учун қўлланилаётганларидан фарқ қилади. Қисқаси, МГД-генераторларидан дала шароитида бемалол фойдаланиш мумкин.

Импульсли МГД-генераторлари нима? Порохли ракета унинг юрагини ташкил этади. Шундай ракета двигателидан отилиб чиққан аланга қизиган газ оқими ҳисобланади. Бундай газ электр токини яхши ўтказиши учун академик Б. П. Жуков раҳбарлигида иш олиб бораётган совет химиклари махсус порох яратишди. Плазма ёнбошларига электродлар ўрнатилган канал бўйлаб оқади. Унга учлари ерга туташтирилган узун кабель бўлаги кўринишидаги геофизик «юк» уланади. Худди шу кабель нурлантирувчи система ролини ўтайди Бундай нурлантирувчи восита ток қанчалик катта бўлса, унинг иши шунчалик самарали бўлади. МГД-генераторларида ток кучи бир неча ўн минг амперга етади, қуввати жуда катта — эллик мегаваттдан кўпроқ бўлиши мумкин. Айни пайтда улар электр қуввати сарфлаши жиҳатидан ғоят тежамли ҳисобланади.

МГД-ГЕНЕРАТОРЛАРИ НИМАЛАРГА ҚОДИР?

Биринчидан, МГД-генераторлари бошқа методлар комплексида ер қимирлашларини олдиндан айтиб бериш учун қўлланилиши мумкин. Тожикистондаги Петр I чўққиси ёнбағрида 2500 метр баландликда иш олиб бораётган «Помир-1» қурилмаси дастлабки ана шундай агрегатлардан ҳисобланади. Унинг ёрдами билан бир қатор ғоят қизиқарли натижалар олинган. Одатда бу райондаги ер силкинишларининг ўчоқлари 5-20 километр чуқурликда бўлиб, уни анъанавий тадқиқ методлари орқали илғаб бўлмасди. Бироқ МГД-генераторлари ана шундай чуқурликлардаги аҳвол тўғрисида бемалол зарур ахборот тўплай олади.

Иккинчидан, МГД-генераторлари нефть ва газ конларини топишга ёрдам беради. Каспий бўйи паст-текислигида геологлар қидирув-разведка ишларини «Помир-2» қурилмаси ёрдамида олиб бордилар. Урал тоғларида «Урал» МГД-қурилмалари ғоят чуқурликдаги кон қатламларини ўрганишда юксак самара беришини кўрсатди. Импульсли МГР-генераторлари 40 километр чуқурликкача ер қаърини «ёрита олади». «Урал» қурилмалари жуфтлаштирилган вазиятда ишлатилиши Кола ярим ороли тузилиш хусусиятларини 70 километр чуқурликкача ўрганиб чиқишга ёрдам берди. Биз физика-математика фанлари доктори Юлий Волков билан бирга Кола ярим оролидаги экспериментлар чоғида Баренцов денгизидан «кабель» сифатида фойдаланишни таклиф қилдик. Шўр сув токни яхши ўтказади. Энг муҳими эса унинг текинлиги. Электродлар денгиз сувига туширилиб, бири-биридан ўн километр олисликка жойлаштирилди. Мана шундай ноёб манбадан фойдаланиш сигналларни 450 километргача олисликка юбориш имконини яратди. Шу зайлда Кола ярим ороли жами территориясида ўлчовларни ишонч билан ўтказиш мумкин бўлди. Нурлантирилаётган майдон шунчалик кучли эдики, у ҳатто ионосферада содир бўлаётган жараёнларга ҳам таъсир кўрсатди. Бу уларни ўрганиш бўйича бир қатор янги экспериментлар бошлаш имкониятини яратди.

МГД-генераторлари, шубҳасиз, геофизик тадқиқотлар учун қудратли воситадир. Шуни ишонч билан айтиш мумкинки, уларни қўлланиш доираси ва кўламлари ғоят жадал кенгайиб бораверади.

Е. ВЕЛИХОВ,
академик, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти (АПН).

БОЗОР ВА НАРХ-НАВО

УЗУМНИНГ БАҲОСИ ҚАНЧА?

ИНСОФНИ ТАРОЗИГА ҚЎЙМАНГ

Сиёб колхоз бозорида бўлганмисиз? Самарқандга ташриф буюрган ҳар бир киши унинг расталарини зўр мароқ билан айланади. Чинакам тўкинлик рамзи бўлган бу бозор республикамизда доврuғли. Сабаби аён. Бу ерда қишин-ёзин ҳаёт ва яратувчилик нафаси уфуради. Йилнинг тўрт фаслида исталган неъматни топа оласиз. Фақат биргина «лекин»и бор, келинг, биргалашиб, шунинг мағзини чақайлик.

Бозорни айланар эканмиз, табассум билан харидорларни чорлаётган жувонга юзландик.

— Узумнинг баҳоси қанча?

— Килоси бир сўмдан, — деди у хотиржам, — ажойиб узум. Қани, қанча тортай!?

Узум нави, сифати аълолигига шак келтиролмадик. Рости, мақтаса, кўз-кўз қилса арзигудек. Фақат унинг баҳоси бизни ўйлантириб қўйди. Ахир, айни пишиқчилик пайти — боғбонлари соҳибкорлар ғалвирни сувдан кўтараётганда бир кило узумнинг баҳоси...

Кейин билсак бу аёл бошқалардан анча «инсофли» экан, пештахта ортида хотиржам қўл қовуштириб турганларнинг кўпчилиги узум килосини бир сўмдан ошириб баҳолади. Булар инсофларини ҳам тарозига қўйиб юборишган бўлса ажаб эмас.

Анжир, шафтоли баҳосини айтишганда, айниқса, ноқулай аҳволга тушдик. Ахир, бир кило анжирни 2—2,5 сўм, шунча миқдордаги шафтолини 1—1,5 сўмга харид қилиш харидор учун осонми? Бундан ташқари, Сиёб бозорида олма, олхўри, анор каби мевалар бундан ҳам қиммат. Бу ерда сабзавот ва полиз маҳсулотлари сероб-у, нарх-навоси баланд. Айрим кимсалар бу хил маҳсулотларни хоҳлаган нархларида пуллашяпти. Бир килограмм сабзини 80—90 тийин, картошкани-60—70, бодрингни —80-90, помидорни —50-60 тийиндан сотишяпти.

Бозор маъмурияти ва коллективи савдо-сотиқни такомиллаштириш, олиб-сотарларни тийиб қўйиш, назоратни кучайтириш мақсадида турига қараб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари баҳосини белгиланган нарх ёрлиқлари ташкил этган эди. Пештахталар устида ип тортилиб, нарх ёрлиқлари илиб қўйилди.

Аммо қизиғи шуки, бу ўзгартишлар тартиб-интизомни кучайтиришга таъсир кўрсатмаётир. Ёрлиқлардаги нархга ҳеч ким риоя қилмаяпти. Нарх-наво белгиланган-у, у қатъий назоратга олинмаган. Оқибатда, давлат савдосидаги нарх билан бозордаги нарх ўртасида кескин фарқ, номувофиқлик вужудга келган.

БЕЛИ ОҒРИМАГАНЛАР

Бели оғримаганнинг нон ейишини кўр, дейди халқимиз. Ана шу ҳикмат замиридаги пичинг бозорда елиб-югуриб юрган, фойда бор жойда ўзини томдан ташлайдиган эпчил кимсалар шаънига қаратилгандек. Бозор ҳаёти издан чиқиб кетишида уларнинг ножўя хатти-ҳаракатлари — бел оғритмай чўнтак тўлдириш учун интилишларини сабаб қилиб кўрсатсак, ажабланманг. Сиёб бозорида чайқовчиликни ҳунар қилиб олганлар ҳар қадамда учрайди.

Пайариқ районидаги қурилиш ташкилотларидан бирининг тракторчиси Сиддиқ Саидмуродов шунақалар тоифасидан. У муқаддас касбини хўрлаб, бу бозорга танда қўйгани-қўйган. Яқинда Саидмуродов Сиёб бозоридан 90 килограмм бодрингни арзон нархда олиб, Челак бозорида қимматига сотаётганда қўлга тушди.

Сиёб бозорида сабзи қимматлигидан нолишади. Ахир, Сафар Болтаев сингари нафс бандалари сувни лойқалатиб юргандан кейин савдо-сотиқда тартиб бўлармиди? У Самарқанд районидаги Энгельс номли колхозда яшайди. Кейинги вақтда оғирнинг устидан, енгилнинг остидан юришни ўрганди, ризқ-рўзини бозордаги олди-соттидан ундириш ҳаракатига тушди. Айниқса, у сабзи, картошка ва бошқа хил шунга ўхшаш маҳсулотларни содда деҳқонлардан арзон баҳода олиб, қиммат нарх билан пуллашда устаси фаранг.

Сафар Сиёб бозорида маҳкам ўрнашиб олди. Дарвозадан ҳалол меҳнатдан бошқасини билмайдиган, поклик билан кун кечирадиган кишилар бирор нарса олиб киришини пойлаб туради. Шундай киши кўриндими, бирдан уни нишонга олади, атрофида айланиб ўргилади, аврайди. Ҳуллас, бор «ҳунарини» ишлатиб, мўмайгина ўлжани қўлга киритади. Биринчи пештахтада вақти тиғиз деҳқондан ҳар бир килограмм сабзини 30—40 тийиндан олган Сафар зудлик билан нариги пештахтаға ўтади-да 80—90 тийин, ҳатто бир сўмдан ошириб пуллай бошлайди. Шу йил 18 августда Сафар чайқов мақсадида 235 килограмм сабзини харид қилиб, одатича икки пештахта оша, «томорқасида» ҳосил зўр битганини мақтаб, сотиш учун эндигина енг шимарганда тумшуғидан илинди.

Большевик районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари Н. Киборов, А. Амиржонов, С. Ҳасановлар полиз маҳсулотлари билан чайқовчилик қилишаётганда қўлга туширилди. Бу чорбозорчилар бозорга 3 тонна тарвуз келтирган бўлиб, уни оғизларига сиғган нархда сотишаётган эди. Текшириш пайтида улар ҳеч қандай ҳужжат кўрсата олишмади, чайқовчилик қилишаётганини эътироф этишга мажбур бўлишди.

Чиндан ҳам қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан чайқовчилик қилиш, ана шу қинғир йўл билан бойлик орттиришга интилиш нафси ўпқон кимсалар ўртасида илдиз отган. Содда деҳқонларни йўлдан урувчилар, улар бозорга келтириши мумкин бўлган маҳсулотни арзимаган нархда улгуржи харид қилиб, узоқ шаҳарлар, ҳатто қўшни республикаларга олиб бориб қиммат баҳода сотувчи «ҳожатбарор» кимсалар тез-тез учраб турибди. Чайқовчиликнинг бу усули ҳам, шубҳасиз, бозор аҳволини танг қилиб қўяяпти.

Бизни ургутлик чорбозорчилар Маҳмуд Маҳмадолиев, Мажид Эшназаров, Муҳбид Раҳматуллаев, Ғойибназар Худойназаровларнинг қилмиши билан таништиришди. Бу «шоввозлар» совхоз ишчиларидан 13 тоннага яқин картошканинг ҳар килограммини ўн тийиндан ўн олти тийингача харид қилишади. Йўлни эса Туркманистон ССРнинг Байрамали шаҳри томон солишади. Улар бу шаҳарда картошка қимматлигини, агар юкларини шу баҳо билан пулласа, катта фойдага эга бўлишларини сира тап тортмай гапиришади.

Деҳқонларни чув тушириб, харидорлар кўзини бўяётганлар Боғишамол, Темирйўл, Ургут, Каттақўрғон, Жумабозор, Челак ва бошқа колхоз бозорларида ҳам тишга теккан тошдек учраб туради.

ИМКОНИЯТ ҚИДИРИБ

Бозорда нарх-навони туширишнинг энг асосий йўлларидан бири давлат-кооператив таъминотини кучайтириш, хўжаликлар етказиб берадиган маҳсулотлар ялпи салмоғини ошириш, турини кўпайтириш, сифатини яхшилашдан иборат эканлигини тажриба исботламоқда. Мана шу борада Самарқанд шаҳридаги ҳар учала бозорда анчагина диққатга сазовор ишлар амалга оширилди. Масалан Сиёб колхоз бозори маъмурияти шартнома асосида хўжаликлардан маҳсулот олиш практикасини кенг қўлланяпти.

1985 йилда бозорда таъминотни яхшилаш мақсадида маъмурият Самарқанд районидаги Энгельс номли «Москва», «Ўзбекистон», «Ленин байроғи» колхозлари билан шартнома тузди. Тўғриси, бозор талабини қондиришда бу хўжаликлар раҳбарлари анчагина жон куйдиришди. Аммо улар саккиз ой мобайнида етказиб берган 1495 центнер мева, узум ва сабзавот маҳсулотлари бозорда ана шу муддатда реализация қилинган маҳсулотлар олдида урвоқ ҳам бўлмайди.

Шартномага кўра мазкур колхозлар бозорда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилувчи бешта дўкон очган. Афсуски, бу дўконлар системали ишламайди, бир кун очилса, уч кун ёпиқ туради. Энгельс номли колхозга қарашли дўконда икки ойдан буён савдо қилинмаётганини сабабини хўжалик раҳбарлари, район Совети ижроия комитети негадир ўйлаб кўришмаяпти.

Умуман, шаҳарликларни мева-чева, узум, ковун-тарвуз, сабзавот маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлашда область хўжаликлари ташаббусни дадил қўлга олишлари керак. Бироқ, ҳозирча бу ташаббускорлик унча сезилмайди. Агар 1985 йилнинг саккиз ойи мобайнида Сиёб бозорида салкам 300 минг центнер ана шундай маҳсулот реализация қилинган бўлса, шундан атиги 1932 центнери хўжаликлар ҳиссасига тўғри келади. Чамаси, хўжаликлар раҳбарлари бозорда сифатли, хилма-хил маҳсулотларнинг сероб бўлишига кўмаклашиш умумхалқ, умумдавлат аҳамиятига молик иш эканлигини унча тушунишмаяпти.

Самарқанд область партия, совет ташкилотлари кейинги вақтда бозорлар муаммосини ҳал этиш борасида қатор тадбирларни амалга оширишди. Яқинда область мева-сабзавот савдоси бошқармаси ташкил этилганлиги бу эзгу ният йўлида ташланган дадил қадамдир. Бошқарма шу йил 1 июлдан область бозорларини мева-сабзавот, полиз маҳсулотлари билан таъминлашни зиммасига олди. Шубҳасиз, бу ташаббус анчагина яхши натижалар берди, бозорларда нарх-навони туширишда муҳим роль ўйнади.

— Биз маҳсулотни область матлубот союзи, тайёрлов пунктлари орқали оламиз, — дейди бошқарма бошлиғи А. Худойқулов. — Мақсадимиз — бозорларни тўкин қилиш, нарх-навога ижобий таъсир кўрсатиш, эҳтиёжни тўларoқ қондиришдан иборат. Ҳозир ҳар куни Самарқанд, Оқтош, Каттақўрғон ва бошқа шаҳарлардаги бозорлар учун 400—450 тоннадан зиёд маҳсулот етказиб беряпмиз. Бозорлар ичида очилган махсус дўконларда хизматчиларимиз ҳар килограмм узумни 38 тийин, помидорни —12, пиёзни—21, шафтоли, олма, олхўрини— 40-45, қовунни—12, тарвузни—8 тийиндан сотишяпти.

Ҳозир бошқарма олдида турган энг муҳим вазифалардан бири қиш фаслига тайёрланишдир. Маълумки, бу даврда мева-сабзавот камайгани учун бозорда нарх-наво кўтарилади. Мана шу ҳолатнинг олдини олишда бошқарма муҳим роль ўйнаши, қиш учун етарли миқдорда маҳсулот сақлаш чораларини белгилаши лозим. Бошқармада таъкидлашларича, бу ишга ҳозирдаёқ киришилган. Масалан, қиш мавсуми учун 2500 тонна мева, 7585 тонна сабзавот, 11.200 тонна картошка, 600 тонна қовун-тарвуз тайёрлаш мўлжалланяпти. Ҳозиргача, 700 тоннага яқин олма саралаб қўйилди, 40 тонна бодринг тузланди. Тез кунларда бошқа маҳсулотлар ҳам тайёрлана бошланади.

Бозор маъмурчилигини таъминлаш, нарх-навони кўтарилмаслигига эришиш, меҳнаткашлар талабини муттасил қондиришда имкониятлар ва резервлар оз эмас. Ҳамма гап ана шулардан самарали фойдаланишга боғлиқ.

А. ДИЛМУРОДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

ТЕННИС:

ҚИЗИҚАРЛИ МУСОБАҚАЛАР

Кеча Тошкентдаги «Динамо» теннис кортида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети совринлари учун ёш теннисчиларнинг V халқаро турнири бошланди. Ўтган йиллар мобайнида анъанавий турнир обрўси ортганлиги яққол сезилди. 1984 йилдан бошлаб, у Европа теннис ассоциацияси системасида 18 ёшгача бўлган ўсмирлар ва қизлар учун синов мусобақалари қаторига киритилди. Аслида турнир 1981 йилдан бошлаб ўтказила бошлаганди.

Турнир ёш теннисчилар учун йирик маҳорат мактабидир. Ёш спортчилар шу ерда чиниқиб, янги марраларга интиладилар. Ўтган йилги турнир ғолиби Виктория Мильвидская катта ғалабаларга эришди. У СССР чемпиони олтин медалига сазовор бўлган.

БАДИИЙ ГИМНАСТИКА:

НАФОСАТ КЎРИГИ

● Ленинградда СССР кубоги учун мусобақалар ўтказилди. Бу мусобақаларда тошкентлик армиячи М. Николаева ҳам иштирок этди. У нафосат кўригида ажойиб маҳорат кўрсатди. Предметсиз машқ бажаришда у 19,4 балл тўплади. Бу кўрсаткич унга бронза медалини келтирди.

Арқон билан сакрашда М. Николаева учинчи ўринни олди. Лента билан машқ бажаришда ҳам тошкентлик гимнастикачи ҳурмат шоҳсупасининг учинчи поғонасини эгаллади. Шундай қилиб, у кубок учун ўтказилган мусобақаларда муваффақиятли иштирок этди.

Испанияда ўтказиладиган жаҳон чемпионати олдидан бўлган бу кўрикда ёш гимнастикачиларнинг муваффақияти, айниқса, қувонарлидир.

ФУТБОЛ:

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИГА ЙЎЛЛАНМА

● Келаси йили Мексикада жаҳон чемпионати ўтказилади. Майдон эгалари ва жаҳон чемпионлари — Италия футболчиларидан ташқари қолган коллективлар кучлилар қаторидан ўрин олиш учун мусобақани давом эттиришяпти. Ҳозирча бундай ҳуқуққа эришган командалар сони 8 та бўлди. Улар — Мексика, Италия, Польша, Венгрия, Аргентина, Уругвай, Бразилия ва Канада миллий терма командаларидир.

БАСКЕТБОЛ:

ТЕРМА КОМАНДАМИЗ ҒОЛИБ

● Италияда Европа биринчилиги учун ўтказилган XX мусобақалар тугади. Бунда совет спортчилари ғалаба қучишди. Мамлакатимиз аёллар терма командаси барча командалардан кўра актив ҳужум уюштирди, моҳирона ҳимояланди ва энг кўп очко тўплади. Улар ўн саккизинчи марта Европа чемпионлари деган фахрли номга эга бўлишди.

Финал учрашув бутун турнирнинг кўрки бўлди. Совет спортчилари Болгария командасини 103:69 ҳисобида ютишди.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар қилишларича, яқин кунларда Ўзбекистонда ҳавонинг тез-тез ўзгариб туриши кутилади. Тошкент областининг тоғлик районлари ва Фарғона водийсида баъзи жойларга қисқа муддатли ёмғир ёғади, республиканинг қолган территориясида ёғингарчилик бўлмайди. Ғарбдан секундига 9—14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 12—17, кундузи 25—30, Жанубда 33 даражагача, Қорақалпоғистон АССР билан Хоразм областида эса кечаси 7—12, кундузи 20—25 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб турсада, ёғингарчилик кутилмайди. Ғарбдан секундига 6—10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 13—15, кундузи 27—29 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ДЕКАБРЬ ОЙИДА СИЗНИ «ЎЗБЕКИСТОН» ТЕПЛОХОДИДА ҚОРА ДЕНГИЗ БЎЙЛАБ

(Болгария ва Руминияга ҳам кириб ўтилади)

ҚИЗИҚАРЛИ САЁҲАТГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Саёҳат ОДЕССА — СЕВАСТОПОЛЬ — ЯЛТА — СОФИЯ — БУХАРЕСТ шаҳарлари орқали ўтиб, 9 декабрдан 21 декабргача давом этади.

Саёҳатда бўлишни истаган кишиларнинг қуйидаги адресга мурожаат қилишларини сўраймиз: Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй, 8-хона. Телефонлар: 39-13-59, 39-43-73.

●

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1986 йил учун совет ва чет эл газета-журналларига

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Қишлоқ аҳолиси совет газета ва журналларининг ҳаммасига чекланмаган ҳолда обуна қилинади.

1986 йил учун обуна қабул қилиш 1 ноябргача давом этади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

●

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

автоматика ва телемеханика — профессор, техника фанлари доктори;

гидромелиорация системаларини автоматлаштириш ва улардан фойдаланиш — ассистент.

Конкурс муддати — 1 октябргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

●

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ПЕДИАТРИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кичик илмий ходимлар: педиатриянинг медик-социал проблемалари лабораторияси (2 ўрин), ичак касалликлари бўлинмаси.

Конкурс муддати — 7 октябргача.

Мурожаат учун адрес: 700046, Тошкент шаҳри, 2-Чимбой кўчаси, Талант проезди, 3-уй.

●

РЕСПУБЛИКА РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: сиёсий иқтисод, чет тиллари;

профессор: рус тили ва адабиёти таълими методикаси;

доцент: чет тиллари;

катта ўқитувчилар: чет тиллари, 2-рус ва чет эл адабиёти.

ўқитувчилар: рус тили ва нутқни ривожлантиришнинг пропедевтик курси, рус тили амалий курси, 2-рус ва чет эл адабиёти.

Конкурс муддати — 13 октябргача.

Мурожаат учун адрес: 700110, Тошкент шаҳри, 110-алоқа бўлими, Академик В. Решетов кўчаси, 4-уй.

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/IX да **Қуёшга таъзим қил**, 19/IX да **Сўғд элининг қоплони.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IX да **Юлдузли тунлар**, 19/IX **Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/IX да **Узилган торлар**, 19/IX да **Ёшликда берган кўнгил.**

18 СЕНТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — Мультфильм. 10.10 — Саёҳатчилар клуби. 11.10 — «Иккинчи баҳор». Бадиий фильм. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Буратино кўргазмаси». 16.25 — Концерт. 16.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 17.30 — «Тарих саҳифалари». 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Бегона ҳодиса». Телевизион бадий фильм. 20.40 — Концерт. 21.00 — Футбол. УЕФА кубоги. 1/32 финал. «Черноморец» — «Вердер» (ГФР) 2-тайм. 21.45 — «Время». 22.15 — УЕФА кубоги. 1/32 финал. «Вицмут» (ГДР) — «Днепр». 2-тайм. 22.45 — «Агар соғлом бўлай десанг». 23.00 — Футбол. УЕФА кубоги 1/32 финал. «Спартак» — «Турун Паллосеруа» (Финляндия) 2-тайм. Европа чемпионларининг кубоги. 1/16 финал. «Зенит» — «Валеренген» (Норвегия). 2-тайм. 23.45 — «Дунё воқеалари». 24.00 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — В. Луговской поэзияси. 10.15 — Қуёш ва қуёш системаси. 10.35 ва 14.10 — Немис тили. 11.05 — «Ертўла болалари». 11.35 ва 12.40 — Умумий биология». 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.10 — Тарих. 13.40 — Зоология. 14.40 — Илмий оммабоп фильм. 14.50 — А. Н. Островский. «Момоқалдироқ». 15.35 — «Оилавий турмуш этикаси ва психологияси». 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Қишлоқ янгиликлари». 19.45 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Концерт. 8.00 — «Салом, кичкинтойлар». 8.10 — «Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш». 8.20 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — «Қалбларимизда фестиваль» (такрорий). 19.10 — «Пахта тозаловчиларнинг янги марралари». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун оламда нима гап?». 20.00 — «Инсон болаликдан бошланади». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Ёзувчи ва замон». 21.20 — Кинопрограмма. 21.45 — «Время». 22.15 Концерт.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 «Сиз бизга мактуб йўллаб сиз». 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.40 — «Қармоқ». 11.15 — «Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Ёзувчилар — болаларга». 17.00 — Мактаб ўқувчилари учун эшиттириш. 18.15 — Эстрада пьесалари. 18.30 — «Инсон ва қонун». 19.25 — М. Маҳмудов. «Мухаммас ва уфор». 19.40— «Миллионлар ленинча университети». 20.50 — «Шеърият кечаси». 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 23.30 — Дам олиш концерти

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

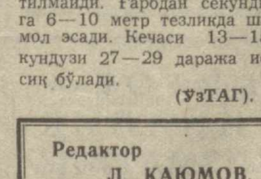

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.